

zelena dežela

Glasilno Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 90, september 2010

stran

3

Novice

**Pod vodo 18.700 hektarov
kmetijskih površin**

stran

11

Aktualno

**Navzkrižna skladnost -
ne tvegajte kazni!**

stran

4

Pogovor z Mileno Vrhovec
S kmetije v kmetijstvo

stran

14

Delo organov KGZS
**Novi predlogi zakonov
pomenijo nove
obremenitve za kmete**

Ne zamudimo jesenske priložnosti!

» BRANKO TOMAŽIČ

podpredsednik KGZS

Prihaja jesen in z njo lokalne volitve. Ponovno bomo imeli priložnost dati svojo podporo kandidatom za župane in svetnike občin ter za člane svetov krajevnih ali vaških skupnosti. Po skoraj dvajsetih letih smo se že privadili na demokratične strankarske volitve, na zbiranje kandidatov ter na volilne kampanje.

In ravno v predvolilnem času nas kandidati poskušajo prepričati z besedami, poslušamo različne obljube, ki jih bodo, če bodo izvoljeni, uresničili. Pa vendar se zaradi slabih izkušenj in naveličnosti ob nenehnem poslušanju praznih obljub hitro, pravzaprav kar prehitro sami pri sebi odločimo, da se ne bomo udeležili volitev, saj so »vsi enaki, samo govorijo, ponujajo prazne obljube, ničesar pa ne naredijo, borijo se za svoje stolčke ...«. V »pravem svetu« pa ljudje zmeraj slabše živimo, gospodarska kriza je vedno hujša, marsikje je videti, da se ne splača kmetovati. Samooskrba je iz leto v leto slabša, marsikje kmetovanje opuščajo.

Morda pa je zadnji čas, čeprav nas je zmeraj manj (ali ravno zato!), da se volitev udeležimo v čim večjem številu in podpremo kandidate, ki so kmetje, ki se ukvarjajo s kmetijstvom ali tiste, ki razumejo našo stisko in jim ni vseeno za kmečki stan in slovensko podeželje. Med kandidati so vseeno tudi takšni, ki so načelni, trdni v svojem prepričanju, vredni zaupanja in so ga dejansko med sokrajani tudi deležni. Dokažimo, da nevoščljivost ni narodova značilnost, kakor prepogosto slišimo. Ne bodimo ljubosumni na znance, sokrajane, sovaščane, sosede, ki kandidirajo! Če jim zaupamo, jih podprimo! Prepogosto se namreč odločimo za kandidate, ki dejansko niso še ničesar naredili, niso bili nikoli vpeti v življenje lokalne skupnosti, niso prispevali s svojim delom v društvih.

Najslabše je, da se prepustimo vplivom kampanje, katere učinkovitost je praviloma odvisna od količine denarja, ki je vanjo vložena. Posledično podpremo tiste, ki nikoli niso prisluhnili kmetom, ki jih podeželje ne zanima več kot toliko, kolikor jih zasebno zadeva. Ne oddajmo svojega glasu tistim, ki sta jim več vredni trgovina in uvožena hrana kot dolgoročni razvoj podeželja in kmetijstva, tistim, ki nimajo izostrenega socialnega čuta in ne znajo prisluhniti »malemu« človeku, ki oblikuje vsebino in podobo podeželja! Večkrat smo že bili opeharjeni, dali smo podporo kandidatom, ki so se znali dobrikati, sledili smo njihovim bežnim skicam boljše prihodnosti in žal ne tistim, ki so našega stanu - kmetom, sosedom ali stranki, ki je do sedaj največ naredila za slovenskega kmeta in ni zgolj govorila o lepši prihodnosti, pa čeprav je pogosto tarča napadov, saj je edina, v kateri ni velikih nepravilnosti.

Šel bom na volitve, ker je to moja pravica in dolžnost, ker hočem, da tudi moj glas prispeva, da izberemo prave ljudi, ki se bodo potegovali za podeželje, nas, kmete, in pomagali ohraniti našo prelepo Slovenijo obdelano in poseljeno tudi tam, kjer življenje pogosto pokaže zobe. Takšno Slovenijo imam rad in naredil bom vse, kar lahko, da takšna tudi ostane. Zato tudi moj glas šteje! Naj šteje tudi vaš!

IZ VSEBINE

NOVICE

Pod vodo 18.700 hektarov kmetijskih površin	3
Novo zakonske obremenitve	3
Danone kršil zakonska določila in plačal smešno nizko kazen ..	3

POGOVOR Z MILENO VRHOVEC

S kmetije v kmetijstvo	4
------------------------------	---

AGRA

V ospredju prihodnost kmetijstva.....	6
---------------------------------------	---

AKTUALNO

Kupujmo domače!	9
Izkoristite možnost prenosa plačilnih pravic za leto 2011	10
Ne tvegajte kazni!	11
Zadovoljni z dosedanjim delom	12
15. državno tekmovanje v strižnji ovc	13
54. državno tekmovanje v oranju	13

DELO ORGANOV KGZS

Novi predlogi zakonov pomenijo nove obremenitve za kmete ..	14
---	----

EKOLOŠKO KMETOVANJE

Prihaja nov pravilnik	15
-----------------------------	----

GOZD IN LES

Pregret trg lesnih sortimentov?	17
---------------------------------------	----

PRAVNI NASVETI

Gradnja na kmetijskih zemljiščih	19
--	----

MEDNARODNA DEJAVNOST

KGZS svojim irskim kolegom predstavila slovensko kmetijstvo	20
KGZS o možnostih sodelovanja med Slovenijo in Hrvaško ...	20
Srečanje z delegacijo iz Vojvodine	20

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana	21
---	----

VABIMO

Evropska konferenca rejcev govedi rjave pasme	22
Dnevi kmetijstva slovenske Istre	22
Četrty izbor IMK	22
Jesenski sejem v Komendi vabi	22
Sedmo srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu	24

15. OKTOBER - SVETOVNI DAN KMETIC

Vsem kmetičam in podeželskim ženam in dekletom voščim ob svetovnem dnevu kmetič z iskreno zahvalo za njihov prispevek h kakovosti življenja na podeželju in predvsem na kmetijah.

Ciril Smrkolj, predsednik

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Naslov: Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/ 513 66 00, faks: 01/ 513 66 50, zelena.dezela@kgzs.si
Uredniški odbor: Andrej Kermavnar (predsednik), Ema Zadel (podpredsednica), Vlado Avguštin, Jože Benec, Bogdana Brilj, Jožef Cigan, Marjana Cvirn, Maks Ipavec, Anita Jakuš, dr. Stane Klemenčič, Jože Meolič, Alojz Pori, Jernej Redek in Darinka Sebenik
Odgovorna urednica: mag. Tatjana Čop, tel.: 01/513 66 40, 041/366 506
Grafično oblikovanje, prelom in izvedba: Kmetijska založba, d.o.o.
Naslovnica: Poplave na Ljubljanskem barju (Foto: Tatjana Čop)
Jezikovni pregled: Marjana Cvirn. Tisk: SET, d.d.
Naklada: 92.000 izvodov. Cena: 0,35 €. Časopis je za člane KGZS brezplačen.

Pod vodo 18.700 hektarov kmetijskih površin

Od petka, 17. septembra, do nedelje, 19. septembra, je na nekaterih območjih Slovenije padlo tudi do 350 mm padavin. Poplave in plazovi so prizadeli tudi kmetijska zemljišča, gozdove ter stanovanjska in gospodarska poslopja na kmetijah. Kmetje se morajo dobro podučiti kako ravnati s poškodovano ali poplavljeno krmo in drugimi kmetijskimi pridelki.

Po ocenah kmetijske svetovalne službe pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) z dne 23. septembra 2010 je prizadetih 18.687 hektarov kmetijskih površin oz. kmetijskih kultur na teh površinah. Največja škoda je ugotovljena na območju Ljubljane, kjer je prizadetih 9000 hektarov. Na območju Posavja je prizadetih 4323 hektarov, na severnem Primorskem pa preko 2000 hektarov. Po ocenah je največ škoda na koruzi, travinju, vrtninah na prostem in v rastlinjakih, vinogradih ter sadovnjakih. Kmetijski svetovalci so zabeležili tudi veliko škodo v ribogojstvu, predvsem v Rižani in Sečoveljskemu zalivu ter ob reki Krki. KGZS je obvestila Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Upravo RS za zaščito in reševanje že o prvih ocenah škod, sledilo pa je redno, dnevno posredovanje podatkov.

KGZS ob katastrofalnih poplavah in posledično škodah na kmetijskih in gozdnih površinah

opozarja na težave kmetov pri zavarovanju v primeru naravnih nesreč. Kmetje so tudi letos želeli zavarovati kmetijsko pridelavo, a so jih zavarovalnice pogosto zavrnille. KGZS je zato predlagala, da Uprava RS za zaščito in reševanje skupaj z oceno škode na stvarih in infrastrukturi opravi tudi oceno škode na kmetijskih posevkih. Vlada je predlog sprejela in s tem bodo pridobljene ocene podlaga za iskanje možnosti povrnitve škode na kmetijskih površinah in pridelkih.

Ob tem pa naj kmete opozorimo, da lahko sami veliko naredijo za zmanjšanje škode na pridelkih. Še posebej opozarjamo na možnost onesnaženja tako vrtnin in sadja ter poljščin za hrano ljudi kot tudi krmnih rastlin in že uskladiščene oziroma silirane krme. Tehnološka navodila za kmetovalce na poplavljenih območjih bodo dostopna na sedežu KGZS, spletnih

Vzemite si čas in se pravočasno seznanite z nujnimi ukrepi za omilitev posledic poplave!

straneh KGZS in območnih kmetijsko-gozdarskih zavodov ter na samih sedežih območnih kmetijsko-gozdarskih zavodov. Tehnična navodila bodo v celoti objavljena v oktobrski številki revije Kmetovalec.

Kmetijska svetovalna služba bo še naprej intenzivno zbirala po-

datke o škodah in izpopolnjevala že pripravljene tehnološke ukrepe za oskrbo pridelkov. Navodila bodo sproti objavljena v medijih in na spletnih straneh KGZS ter kmetijsko-gozdarskih zavodov.

» JERICA POTOČNIK

Danone kršil zakonska določila in plačal smešno nizko kazen

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je že v začetku julija opozorila na neprimerno uporabo slovenske zastave na embalaži in v televizijskih ter spletnih oglasih za mlečne izdelke Activia podjetja Danone. KGZS se je zdelo tovrstno oglaševanje sporno predvsem zato, ker izdelki Activia francoskega podjetja Danone ne vsebujejo slovenskih surovin in je uporaba slovenske zastave zavajajoča ter tudi zakonsko sporna.

KGZS je zato 20. julija letos tudi vložila prijavo na Ministrstvo za javno upravo in Tržni inšpektorat Republike Slovenije, da naj preverita (ne) primernost uporabe slovenske zastave v oglaševalski akciji. V začetku septembra je Tržni inšpektorat Republike Slovenije ugotovil, da je uporaba slovenske zastave v oglaševalski akciji omenjenih mlečnih izdelkov v nasprotju z določili Zakona o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi, ki navaja, da se grba, zastave ali njunih sestavnih delov ne sme zavarovati ali uporabljati kot znamko, model ali vzorec ter za označevanje blaga in storitev.

Zato so izrekli ukrepe v skladu z določili zakona ter podjetju Danone naložili 625,94 evra kazni, odgovorni osebi pa še dodatnih dobrih 80 evrov. O tem, kaj predstavlja takšna kazen za podjetje, ki vložijo večmilijonske zneske v oglaševanje, pa raje ne bi razglabljali. (TČ)

Nove zakonske obremenitve

V prostorih Čebelarске zveze Slovenije na Brdu pri Lukovici je v sredo, 1. septembra, potekala 8. seja sveta KGZS. Na seji, ki jo je vodil predsednik KGZS Ciril Smrkolj, je bil prisoten tudi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) mag. Dejan Židan s svojimi sodelavci. Seje so se udeležili tudi predstavniki nevladnih kmetijskih organizacij.

Člani sveta so večino seje posvetili predlogom zakonov, ki so bili v času seje v javni razpravi, in sicer zakonu o promociji kmetijskih in živilskih izdelkov, zakonu o davku na nepremičnine in zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Strinjali so se, da bi morala vlada pri pripravi predlogov omenjenih zakonov bolj upoštevati predloge KGZS in zbornico vključiti v soodločanje o ključnih temah v kmetijstvu, saj sedanji predlogi še bolj otežujejo položaj kmetijstva pri nas. Več na strani 14. (RP)

S kmetije v kmetijstvo

Začetek septembra je bil na Dolenjskem v znamenju dveh pomembnih jubilejev v slovenskem kmetijstvu: stote obletnice prve živinorejske zadruga v Ambrusu in petdesete obletnice Kmetijske zadruga Stična. Pomembna jubileja – ne le zaradi števil, pač pa zaradi globine prvih brazd, ki jih je zadruga zaorala. Tema jubilejema pa se pridružuje še ena manjša, a zato nič manj pomembna obletnica: trideset let predanega in uspešnega dela sedanje direktorice KZ Stična Milene Vrhovec v zadrugi.

Kmetijska zadruga Stična s sedežem v Ivančni Gorici je preživela številne reorganizacije in strukturne spremembe. Danes je vanjo včlanjenih 168 kmetov. Letno prodajo okoli 1.000 glav goveje živine in 4,5 milijona litrov mleka. Začeli so se tudi ukvarjati z odkupom drobnice. Zadruga zaposluje 50 delavcev, med katere sodijo tudi zaposleni v franšiznih (Mercatorjevih) trgovinah. S sedmimi milijoni prihodka je KZ Stična na petem mestu v občini.

Milena Vrhovec se je rodila na kmetiji v vasi Metnaj. Ko je kmetijo zapustila, se je z vso vneto predala kmetijstvu, kjer je s svojim delom že pustila močno sled. Kako bi drugače razumeli dejstvo, da sodi KZ Stična med močnejše in bolj zdrave slovenske zadruga – tudi v današnjih, za kmetijstvo ne ravno prijaznih časih. K temu so bistveno pripomogle njene dobre delovne navade, ki so jih, kot sama pravi, privzgojili starši, za kar jim je še vedno hvaležna. Danes ne živi več na kmetiji, vendar še vedno zna poprijeti za marsikatero kmečko delo.

Na KZ Stična je sprva delala kot pospeševalka in skozi to delo spoznala vse kmetije na terenu, ki ga pokriva zadruga. Uspešno je vpeljala proizvodnjo kumaric in semenskega krompirja, ob strokovnem delu pa se

Milena Vrhovec se je rodila na kmetiji, po osnovni šoli uspešno zaključila gimnazijo v Stični ter se vpisala na Biotehniško fakulteto, Oddelek za agronomijo. Odločitev za študij agronomije je bil hipen – sledila je svoji trenutni želji in nikoli ni obžalovala te odločitve. Dva tedna po opravljeni diplomii se je zaposlila na Kmetijski zadrugi Stična.

je lotila tudi organiziranja društev kmečkih žensk. Njen trud in delovna vnema nista ostala neopažena – kmalu je postala vodja kmetijske proizvodnje, spomladi leta 1994 pa je prevzela delovno mesto direktorice zadruga. Njena prijaznost, poslušnost za težave kmetov in očitno veselje do dela z ljudmi so morda bolj kot kdaj prej na tem delovnem mestu obrodili sadove. Že samo dejstvo, da je že 16 let na vrhu te uspešne zadruga, je do-

volj zgovorno – Mileni Vrhovec zaupajo tako člani zadruga kot zaposleni. **V tokratnem pogovoru smo želeli izvedeti velike in male skrivnosti uspešnega vodenja kmetijske zadruga.**

Za vami je 30 let dela v združništvu, od tega 16 let na mestu direktorice KZ Stična. V zadnjih desetletjih je propadlo precej zadruga, nekatere se borijo z rdečimi

številkami, le maloštevilne zadruga pa se razvijajo in povečujejo obseg dejavnosti. Med slednjimi je tudi vaša. Kaj ali kdo je zaslužen za takšno stanje?

Tudi naša zadruga je večkrat doživljala težke čase. Vendar je bilo ključnega dejstva, da smo uprava in člani dobro sodelovali, bili smo dejansko povezani in se zavedali skupnega interesa. Ob tem je pomembno poudariti, da je zadnjih 15 let predsednik zadruga Cveto Zupančič, človek z izjemno širokim pogledom in poznavanjem tako kmetijske kot tudi širše gospodarske problematike. S takšnim predsednikom je mnogo lažje v vsaki situaciji poiskati pravo pot.

Moram povedati, da sta bila tako upravni kot nadzorni odbor večkrat tudi kritična do uprave, pa tudi obratno. A smo vselej znali tudi iz kritik potegniti pozitivno stran. Moja vloga je zelo pomembna tudi pri usklajevanju interesov zaposlenih in članov, pri tem, da sem pomagala pri ohranjanju medsebojnega razumevanja in zavedanja o skupnem interesu.

Zakaj mislite, da je položaj drugih zadruga, tudi v kmetijsko bogatejših okoljih, slabši, kot je položaj vaše? Kaj je bolj pomembno pri

delovanju zadruga – sposobno vodstvo ali dejavni kmetje oz. člani?

Vedno sem se zavedala, da morata obe strani dobro delovati – kmetje in uprava. Tako smo v času, ko je marsikatera zadruga prodala svojo lastnino, na naši zadrugi premoženje ne le ohranili, pač pa celo povečali. Prepričana sem, da je za uspeh naše zadruga ključna visoka pripadnost zadrugi. Že dejstvo, da so že pred petimi desetletji manjše zadruga spoznale pomen združevanja, govori o tem, da gre na tem območju za kmete, ki znajo razmišljati in delovati »na dolgi rok«.

Če se vrnem na vprašanje o slabši učinkovitosti zadrug v kmetijsko močnejših območjih, pa menim, da gre pri tem ravno za občutek pripadnosti. Gospodarji večjih kmetij imajo v določenem trenutku občutek, da nikogar ne potrebujejo. Z velikimi količinami si lahko sami poiščejo trg in ne vidijo več potrebe po združevanju, po vključevanju v združni sistem. Tudi na našem območju je nekaj takšnih kmetij, vendar je večina kmetij srednje velikih ali manj-

ših in nimajo ne možnosti ne želje, da bi samostojno nastopali na trgu. Dejstvo pa je, da je v zgodovini združništvo doživelo razcvet takrat, ko je bilo kmetijstvo v krizi. Mislim, da se to tudi danes dogaja, vendar sem prepričana, da gre v našem primeru predvsem za skozi desetletja oblikovano in utrjeno pripadnost zadrugi. Zadruga pogosto nastopi kot blažilec v krizi. Zgodilo se je že, da smo kmetom izplačali za oddano živino, čeprav mi nismo prejeli plačila s strani kupca zaradi različnih razlogov. Podobno je potekala znana zgodba o prodaji mleka italijanskim mlekar- nam. Mi smo se z našimi člani pogovarjali ter jim predstavili tudi naše pomisleke in bojzani, vendar smo končno odločitev prepustili kmetom. In soglasna odločitev je bila: »Prodajamo še naprej domači mlekar- ni!«.

Ali je čas, ko je beseda »zadruga« imela negativen predznak, saj je predvsem pri starejših kmetih zbudila spomin na nacionalizacijo in prisiljeno kolektivizacijo dela na podeželju, že mimo?

Ne, mislim, da se te negativne podobe in predsodkov še nismo v celoti znebili. Pa vendar gre na bolje. Ravno organizacija proslave ob obeh jubilejih naše zadruga je pokazala, da je pozitivna naravnost vedno večja. Vsi krajani, ne le vaščani, so začutili željo po podpori, po sodelovanju. Proslava in razstava sta bili izjemno uspešni. Vključila so se res vsa društva, ki delujejo na podeželju, pokazalo se je veliko zanimanje mladih. Vsi so torej vzeli zadruga za svojo – očitno jo dojemajo kot pomemben sestavni del življenja v regiji. Tudi sodelovanje z občino je bilo odlično! Zato sem glede sprejemanja zadruga in spreminjanja odnosa do nje optimistična!

Vrnimo se še k vaši zadrugi. Kakšni so načrti po prvih petih desetletjih delovanja?

Predvsem bomo nadaljevali zastavljeno delo in sledili sprejetim ciljem. Sodelovali bomo pri nakupu delnic Ljubljanskih mlekar- ni, ker se zavedamo, da so strateškega pomena za slovensko kmetijstvo. Vendar sem prepričana, da bi morali tudi

drugi pristopiti k nakupu delnic, ne le kmetje. Delali bomo tudi na strateškem združevanju nabavnih poti z namenom pocenitve stroškov repromaterialov, želimo ohraniti kmetijstvo na območju, ki ga pokriva zadruga, tudi za naprej je naš prednostni cilj redno plačevanje kmetom ter delo na izobraževanju kmetov, kjer dobro sodelujemo s svetovalno službo pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije.

Osebo sem prepričana, da je prihodnost v dobrem in usklajenem sodelovanju vseh stanovskih organizacij in služb, ki delujejo na podeželju. Prepričana sem, da bomo s takšnimi načrti in pristopom uspešni pri uresničevanju enega izmed naših najpomembnejših ciljev – utrjevanju pripadnosti zadrugi in ohranjanju njenega ugleda.

*Pogovor zapisala
»TATJANA ČOP*

50 let Kmetijske zadruga Stična in 100 let prve živinorejske zadruga v Ambrusu

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Ciril Smrkolj se je 12. septembra na športnem letališču v Šentvidu pri Stični udeležil prireditve ob 50-letnici Kmetijske zadruga Stična in 100-letnici prve živinorejske zadruga v Ambrusu. Prireditve je organizirala Kmetijska zadruga Stična, ki je v sodelovanju z Govedorejskim društvom Stična in KGZS - Zavodom Ljubljana pripravila tudi občinsko razstavo plemenske živine. Prireditve, na kateri so sodelovala vsa društva s področja kmetijstva občine Ivančna Gorica, so se udeležili tudi župan Ivančne Gorice Jernej Lampret, Cveto Zupančič, predsednik Kmetijske zadruga Stična, Milena Vrbovec, direktorica Kmetijske zadruga Stična, direktor KGZS - Zavoda Ljubljana Jože Benec in predsednik Zadruga zveze Slovenije Peter Vrsek.

» JERICA POTOČNIK

V ospredju prihodnost kmetijstva

Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA je letos potekal od sobote, 21. avgusta, do četrтка, 26. avgusta. Največji in najbolj obiskan kmetijsko-živilski sejem pri nas je v šestih dneh ponudil ogromno dogodkov, ki so povezani s kmetijstvom in gozdarstvom.

Kot vsa leta od ustanovitve je tudi letos Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije imela pomembno vlogo pri organizaciji in sodelovanju na strokovnih posvetih, razstavah živali, okroglih mizah o aktualnih težavah v kmetijstvu in gozdarstvu in podelitvi priznanj za dosežke na področju kmetijstva. Tudi letos je na sejmu potekala podelitev certifikatov nacionalne poklicne kvalifikacije.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je na svojem razstavnem prostoru omogočila različnim zvezam in združenjem

v kmetijstvu in gozdarstvu, kmetijsko-gozdarskim zavodom ter kmetijam, da se s svojimi dejavnostmi in ponudbo predstavijo širši javnosti. Razstavni prostor je bil v veliki meri namenjen tudi članom zbornice, ki so se lahko z zborničnimi strokovnjaki pogovorili tako o strokovnih vprašanjih kot tudi o čisto vsakdanjih težavah, s katerimi se soočajo pri kmetovanju.

„Najprej bomo sejali, potem pobirali in se mogoče na zimo veselili pridelka ali pa bomo samo skromno gledali, kaj smo pridelali. Slovenski kmet pride la v zadnjih letih v večjem delu

izgubo. Socialni položaj kmeta in podeželja je izredno težak,« je na slovesnosti ob odprtju sejma povedal **Ciril Smrkolj**, predsednik KGZS. V svojem govoru je pozval vlado, naj prisluhne težavam, ki pestijo slovenskega kmeta, in v skupnem dialogu z nevladnimi kmetijskimi organizacijami poišče izhod iz krize. »KGZS in ostale organizacije v kmetijstvu pričakujemo, da bo Resolucija o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva kmetijstvu našla rešitve v smeri lepšega jutri za slovenskega kmeta,« je še poudaril Smrkolj.

SREČANJE S KMETIJSKIMI ORGANIZACIJAMI IZ TUJINE

KGZS je dan pred uradnim odprtjem sejma organizirala srečanje kmetijskih organizacij iz sosednjih držav. Iz tujine so se srečanja udeležili predstavniki Kmečke zveze Trst, kmetijske zbornice s Hrvaške, Razvojne agencije slovenske krajine in Zveze Slovencev na Madžarskem ter kmetijske zbornice avstrijske Koroške. Slovenijo so predstavljali KGZS, Zveza slovenske podeželske mladine, Zveza kmetov Slovenije, Zadruga zveza Slovenije in Sindikat kmetov Slovenije. Srečanje je bilo odlična priložnost za medsebojno krepitev stikov in izmenjavo stališč glede prihodnosti kmetijstva po letu 2013. Vsi so bili enotni, da mora proračun Skupne kmetijske politike (SKP) ostati vsaj na enaki ravni kot do sedaj oz. se še okrepiti. Opozorili so, da je treba večjo pozornost nameniti ukrepom za izboljšanje konkurenčnosti kmetov in zadrževanje ter jim omogočiti bolj zadovoljiv prihodek v živilski verigi, saj bodo kmetje le tako manj odvisni od proračuna.

O ŠKODAH PO DIVJADI IN ZVEREH

V okviru sejma je 22. avgusta potekala okrogla miza z naslovom »Škode po divjadi in zvereh – odgovornost lastnika ali države«. Sodelujoči na okrogli mizi so se strinjali, da bi morala država kot upravljavec zava-

Po slavnostnem odprtju je razstavni prostor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije obiskal tudi predsednik države dr. Danilo Türk s soprogo.

Na sejmu AGRA je bilo podeljenih kar 145 certifikatov Nacionalne poklicne kvalifikacije.

rovanih in lovnih vrst poskrbeti za zmanjšanje škod in da bi morala pri odločanju bolj upoštevati težave lokalnega prebivalstva. Lokalno prebivalstvo bi po mnenju sodelujočih moralo imeti večino pri odločanju ali pa bi morala država njihove predloge upoštevati vsaj v tolikšni meri kot predloge ostalih uporabnikov prostora iz večjih mest. KGZS bo kot rezultat okrogle mize pozvala vse vpletene v sistem škod po divjadi in zavarovanih vrstah, da se sestanejo na delovnem sestanku, kjer bodo poskušali najti konkretne rešitve za zmanjšanje škod na terenu.

KGZS je zahtevala, da Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v najkrajšem času pripravi uredbo ter podrobnejši pravilnik z navodili za ocenjevanje škod po divjadi na kmetijskih kulturah in v gozdu ter da nadzira izplačilo škod po divjadi s strani lovskih družin in ob morebitnih nepravilnostih tudi ukrepa.

Na okrogli mizi so tudi poudarili, da je zaščita pred volkom težko izvedljiva in draga, zato je treba razmisliti o inštrumentu izrednega odstrela in ga začeti pogosteje izvajati. Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) so pozvali, da spremeni sistem izdajanja izrednih odločb v smislu hitrejšega ukrepanja. V nadaljevanju so MOP pozvali tudi

k zagotovitvi zadostnega obsega sredstev in izplačilu vseh škod po vseh zavarovanih vrstah, ki so bile priznane s strani pooblaščenec Zavoda za gozdove Slovenije. KGZS je tudi poudarila, da pričakuje od lovskih družin odgovorno ocenjevanje škod po divjadi, ki jim je naloženo po koncesijski pogodbi.

Za zaključek okrogle mize je KGZS opozorila širšo javnost, da vedno večje zahteve po ograjevanju ne predstavljajo le večjih stroškov za kmete, temveč da ograje vplivajo tudi na videz pokrajine in ljudem ovirajo dostop na podeželje.

NOVE TEHNOLOGIJE SKLADIŠČENJA SADJA

Na sejmu je KGZS organizirala tudi strokovni posvet z naslovom »Nove tehnologije pridelave in skladiščenja sadja zagotavljajo odlično kakovost in prehransko varnost«. Posveta se je udeležil direktor KGZS Igor Hrovatič, ki je povedal, da je sadjarstvo v težkem položaju. Vprašanje, s katerim se ukvarjajo pridelovalci, je, kako bodo sadje prodali. Pomembno vlogo pri tem ima vsekakor kakovostno skladiščenje le-tega.

Dr. Mario Lešnik je spregovoril o novih razvojnih pristopih v pridelavi sadja. Opozoril je na zavajajoče informiranje potrošnikov s strani trgovin. Po

njegovem bi morale trgovine potrošnike o izdelkih in pridelkih obveščati bolj objektivno in dati prednost lokalnim ponudnikom sadja (kot npr. v Avstriji). Nove tehnike skladiščenja jabolk je predstavil dr. Emil Zlatič. Bistvo uporabe novih tehnologij je, kako jih uporabiti, da bo ob tem čim manj izgube. Kot je povedal, rezultati v praksi kažejo, da dajejo nove tehnologije skladiščenja boljše rezultate kot npr. klasična ULO-tehnika, ki je v Sloveniji najpogostejši način skladiščenja sadja. Mag. Peter Zadavec s KGZS - Zavoda Maribor, Sadjarskega centra Maribor je spregovoril o pomenu natančnega določanja obiralnega okna in kako ga uporabljati, da bo pridelek čim boljši. Prisotnim je predstavil tudi posledice prepozna oziroma prezgodnjega obiranja sadja. Na koncu posveta je dr. Stanislav Tojnk predstavil še vzpodbudne rezultate novih tehnologij pridelovanja sadja brez ostankov fitofarmaceutskih sredstev.

DAN KGZS POSTREGEL S ŠTEVILNIMI DOGODKI

Na predzadnji dan sejma je potekal že tradicionalni Dan KGZS, na katerem so podelili nagrade za akcije S kmetije za vas, certifikate nacionalne poklicne kva-

lifikacije in priznanja za zgleodne reje v prašičereji. Na ta dan sta potekali tudi okrogla miza o prihodnosti slovenske prašičereje in kmečka tržnica Podeželje na sejmu.

Na zaključni prireditvi 15. ocenjevalne akcije »S kmetije za vas«, ki sta jo organizirali KGZS in Časopisno-založniška družba Kmečki glas, je prvo nagrado prejel Jožef Šalamun iz Veržeja, drugo Matija Vimpolšek iz Brežic, tretjo pa Dušan Globočnik iz Radomelj. Posebno nagrado za podjetnost na kmetiji sta prejela Valerija in Janko Lampret ter Aleksej Mavrič. Lastnica nagrade za ohranjanje kulturne dediščine na podeželju je postala gospa Erna Korošec iz Zgornjega Leskovca. Vsi ostali sodelujoči lastniki kmetij so prejeli nagrade za sodelovanje. Člani strokovne komisije, ki so jo sestavljali strokovnjaki različnih področij, vključenih v razvoj podeželja, so pri ocenjevanju posebno pozornost namenili uspešnosti promocije in domiselnosti pri trženju kmetijskih pridelkov, izdelkov in storitev kmetij. Glavni namen akcije je spodbujanje prodaje in uspešno trženje na slovenskih kmetijah.

KGZS je na zbornični dan podelila tudi 145 certifika-

Razstavni prostor KGZS je bil odprt za vse, ki so imeli kakršnokoli vprašanje glede delovanja zbornice ali kmetijstva nasploh.

Razglasitev nagrad in podelitev priznanj akcije S kmetije za vas poteka od samega začetka, torej 15 let, na sejmju v Gornji Radgoni.

Kmetijski minister mag. Dejan Židan in predsednik KGZS Ciril Smrkolj sta podelila priznanja za zgledne reje v prašičereji.

tov nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) za predelavo mesa, mleka in sadja, izdelavo kruha ter za vinogradnika, sadjarja in živinorejca. Nacionalna poklicna kvalifikacija dokazuje usposobljenost za opravljanje poklica, kar je v času gospodarske kriz izjemnega pomena, saj uporabno znanje predstavlja priložnost in dodano vrednost. Večina tokratnih prejemnikov certifikatov je prejemnikov sredstev ukrepa pomoč mladim prevzemnikom kmetij, ki ga od leta 2004 razpisuje Ministrstvo RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. 75 % zanj namenjenih sredstev prispeva Evropska unija. Namen ukrepa je delno pokrivanje stroškov prevzema kmetij mlajše generacije in s tem izboljšanje starostne strukture nosilcev kmetij ter večja razvojna sposobnost. Eden izmed pogojev ukrepa je izobrazba kmetijske smeri ali ustrezna nacionalna poklicna kvalifikacija. KGZS, katere osnovni cilji dela so usmerjeni v skrb za ohranjanje in razvoj kmetijstva, je pooblaščen za izvajanje postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij. Certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji je javna listina, s katero imetnik dokazuje delovno, poklicno oziroma strokovno usposobljenost za opravljanje

poklica. Odpira možnost dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, torej samozaposlitve oziroma zaposlitve v Sloveniji ter Evropski uniji. Omogoča tudi večjo mobilnost delavcev med podjetji in dejavnostmi. Pridobivanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij, ki je opredeljeno v Zakonu o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, je v prvi vrsti namenjeno odraslim, ki niso končali formalnega izobraževanja, ter tistim, ki nimajo ustrezne poklicne izobrazbe. Osnovano je na načelu vseživljenjskega učenja. Letos je KGZS podelila 365 certifikatov, kar kaže na vse večje zavedanje kmetov o pomenu permanentnega, vseživljenjskega izobraževanja. Od leta 2003 pa jih je podelila kar 1717.

Na okrogli mizi z naslovom **»Kakšna je prihodnost prašičereje v Sloveniji?«**, ki jo je vodil Peter Pribožič s KGZS - Zavoda Ptuj, so sodelovali Vekoslav Černel, predsednik Zveze združenj rejcev prašičev Slovenije, Albert Smodiš, predsednik Priznane rejske organizacije v prašičereji, Franc Pribožič, predsednik Odbora za prašičerejo pri KGZS, Špela Malovrh z Biotehniške fakultete, Oddelka za zootehniko in generalni direktor Direktorata za kmetijstvo pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) Branko Ravnik.

Branko Ravnik je uvodoma predstavil osnutek Resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva, ki je v javni razpravi. V svojem predavanju je med drugim predstavil tudi prednostne programske usmeritve, vizije in cilje, ki jih resolucija prinaša. Vekoslav Černel se je na okrogli mizi zavzel za povečanje konkurence znotraj prašičerejskega sektorja in za izboljšanje razmer znotraj verige od rejača do potrošnika. Povedal je, da je promocija prašičjega mesa in izdelkov izredno pomembna in da bi morali biti potrošniki bolj poučeni o mesu, ki prihaja iz tujine. Albert Smodiš je opozoril na izredno nizko samooskrbo v Sloveniji. Po njegovem se bo slovenska prašičereja težko prilagodila zahtevam Evropske unije, saj je investicijska moč kmetij, ki se ukvarjajo s prašičerejo, izredno slaba. Na slabo povezanost in organiziranost znotraj prašičerejskega sektorja je opozoril Franc Pribožič. Poudaril je, da se nad slovenskimi izdelki iz mesa izvaja zelo stroga kontrola, za meso, ki prihaja iz tujine, pa te kontrole ni. Špela Malovrh je opozorila na veliko krizo v prašičereji. Kmetje po njenem nimajo denarja za obnovo hlevov. Zmanjšuje se tudi število prašičev, predvsem plemenskih. V

razpravi, ki je sledila po predavanjih, so opozorili na neprimerno označevanje slovenskih izdelkov v trgovinah in na nevzdržna cenovna razmerja znotraj verige (kmet dobi bistveno premalo). Od vlade so zahtevali, da te težave primerno uredi in da mora imeti tudi prašičereja znotraj resolucije primerno mesto.

Po okrogli mizi sta minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan in predsednik KGZS Ciril Smrkolj podelila **priznanja za zgledne reje v prašičereji**. Priznanja so bila podeljena za tri skupine, in sicer za rejo krškopoljskega prašiča, vzorčne kmetije in vzrejna središča. Priznanje za rejo krškopoljskega prašiča so prejele kmetije Dežman, Ivanjšek in Gumzej. V kategoriji vzorčne kmetije sta priznanji prejeli kmetija Osterc in Podlesnik. Zlato priznanje je prejela kmetija Žigart, srebrno Rola in bronasto Ofman. V skupini vzrejna središča je priznanje prejela kmetija Bosina, bronasto priznanje kmetija Vojkošek, srebrno priznanje kmetija Galunder in zlato priznanje kmetija Kacijan. Priznanje za življenjsko delo v prašičereji je prejel Alojz Jelen.

»JERICA POTOČNIK

»TATJANA VRBOŠEK

Kupujmo domače!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije predstavlja članom in širši javnosti novo spletno stran Kupujmo domače.

Dandanes ljudje v vsakdanjem življenju vedno več posegamo po spletnih medijih, saj nam ta zaradi hitrega in celovitega delovanja omogočajo dostop do najrazličnejših vsebin. Internet je prostor, kjer se srečuje ta ponudba in povpraševanje. Z vidika porabnika je internet »samopostrežba z informacijami«, kjer lahko potrošnik pridobi dodatne informacije o želenih proizvodih, omogoča pa tudi komuniciranje.

ZAKAJ KUPUJMO DOMAČE?

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je marca 2009 predstavila pobudo Kupujmo domače, katere namen je spodbujanje porabe domačih pridelkov in izdelkov slovenskih kmetov. Odprtje trga tujim blagovnim znamkam, ki vlagajo mnogo večje zneske v promocijo oziroma oglaševanje kot domače, je pripeljalo do manjšega nakupa slovenskih izdelkov. KGZS želi pomagati slovenskim kmetom s promocijo oziroma dvigom poznavanja kakovosti njihovih pridelkov in izdelkov, ki so okusni, varni, sveži, visoko kakovostni in zdravi.

Slovenski kmetje so vključeni v sheme kakovosti. Živila pridelujejo in predelujejo v skladu s številnimi nacionalnimi in evropskimi predpisi. Številne kontrole s strani neodvisnih kontrolnih organizacij so še dodatna potrditev kakovosti pridelave in predelave. Uspešne kme-

tije obenem zagotavljajo delovna mesta na podeželju, pogosto pa tudi ohranjajo tradicionalna znanja, kar je pomembno za ohranjanje nacionalne identitete ter oblikovanje podeželja, ki bo na takšen način vedno zanimivejša in vedno bolj obiskana turistična destinacija.

Po drugi strani pa nakup domačih ne le kmetijskih pridelkov, pač pa tudi drugih izdelkov slovenske obrti in industrije dolgoročno zagotavlja kakovostna delovna mesta v Sloveniji. Vsekakor ne gre zanemariti okoljskega pomena lokalne oskrbe, saj je zaradi krajših poti od proizvajalca do porabnika manjše onesnaževanje okolja zaradi prevozov.

SPLETNA STRAN KUPUJMO DOMAČE

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije želi slovenskim kme-

tom in drugim ponuditi priložnost, da predstavijo svojo kmetijo oziroma dejavnost ter svoje pridelke in izdelke potrošnikom po vsej Sloveniji. Zato pripravljamo spletno stran Kupujmo domače (www.kupujmodomace.si), ki bo po 7. oktobru stičišče ponudbe in povpraševanja po domačih pridelkih in izdelkih. Spletna stran Kupujmo domače bo uporabnikom nudila vrsto različnih informacij o pridelkih in izdelkih. Poskrbljeno bo tudi za koristne nasvete, pa tudi o aktualnih dogodkih v kmetijstvu bomo poročali. S svojo ponudbo bodo kmetje in drugi ponudniki pripomogli k boljši prepoznavnosti, potrošnji in nakupu slovenskih pridelkov in izdelkov.

KAKO SODELOVATI?

K sodelovanju vabimo vse ponudnike domačih pri-

delkov in izdelkov kot tudi uporabnike le-teh.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije bo vsem, ki želite predstaviti svojo ponudbo, posredovala obrazec za registracijo, kjer boste podrobneje opisali, kaj želite predstavljati na spletni strani Kupujmo domače. KGZS bo uporabnikom ves čas sodelovanja na spletni strani nudila pomoč, jih usmerjala in jim svetovala. O prednostih sodelovanja in iskanja na tej spletni strani bomo seznanili tudi širšo javnost, tako da bo sčasoma ta stran postala prva izbira vseh, ki jih zanimajo slovenski pridelki in izdelki.

KGZS se zaveda, kako zelo pomembno je za potrošnika, da dobi dobre, sveže, kakovostne in lokalno pridelane izdelke.

Prijavnica

Prosim, da mi pošljete dodatne informacije in prijavnico za sodelovanje na spletni strani Kupujmo domače, ker bi radi na njej predstavili svoje pridelke in izdelke.

Ime: _____

Telefon: _____

Priimek: _____

E-naslov: _____

Naslov: _____

Datum: _____

Pošta: _____

Podpis: _____

Izpolnjen obrazec pošljite na naslov: KGZS, Kupujmo domače, Celovška 135, 1000 Ljubljana, ali pa nam pošljite te podatke po elektronski pošti na e-naslov: pr@kgzs.si.

Izkoristite možnost prenosa plačilnih pravic za leto 2011

Kmetijska gospodarstva lahko pridobijo neposredna plačila na podlagi uveljavljanja plačilnih pravic, ki so bile dodeljene v letih 2007 in 2008 ter iz nacionalne rezerve. V kolikor pa kmetijsko gospodarstvo ne poseduje plačilnih pravic, ima pa upravičene površine, ki jih obdeluje, lahko pridobi plačilne pravice na osnovi prenosa plačilnih pravic.

ROK ZA VLAGANJE ZAHTEVKOV ZA PRENOS PLAČILNIH PRAVIC

Kmetijska gospodarstva, ki imajo plačilne pravice, lahko le-te v celoti ali delno prenesejo na drugo kmetijsko gospodarstvo med 15. septembrom 2010 in 15. januarjem 2011. Tako pridobljene plačilne pravice bodo lahko vlagatelji uveljavljali v okviru zbirne vloge za leto 2011.

Nosilci kmetijskih gospodarstev lahko prenesejo na drugo kmetijsko gospodarstvo najmanj 0,1 plačilne pravice, razen v primeru, ko gre za posebne plačilne pravice, ki se uveljavljajo na podlagi GVŽ.

KATERE PLAČILNE PRAVICE SE LAHKO PRENAŠAJO IN ZAKAJ JIH PRENAŠATI?

Na drugo kmetijsko gospodarstvo se lahko prenašajo le izkoriščene plačilne pravice (izkoriščene vsaj v enem izmed dveh zaporednih preteklih let). V primeru prenosa neizkoriščenih plačilnih pravic se plačilne pravice prevzemniku ne bodo prenesle.

Vsem kmetijskim gospodarstvom, ki posedujejo več plačilnih pravic kot upravičenih površin, svetujemo, da višek plačilnih pravic prenesejo na druga kmetijska gospodarstva. S prenosom plačilnih pravic preno-

sniki omogočijo pridobitev plačil kmetijskim gospodarstvom, ki imajo večje število upravičenih površin kot plačilnih pravic, ter si ob prodaji zagotovijo tudi določen prihodek. Hkrati svetujemo tudi vsem kmetijskim gospodarstvom, ki načrtujejo prenos upravičenih površin na drugo kmetijsko gospodarstvo in na svojem kmetijskem gospodarstvu ne načrtujejo pridobitve drugih upravičenih površin, da skupaj z zemljišči na drugo kmetijsko gospodarstvo prenesejo tudi plačilne pravice in s tem zagotovijo pridobitev neposrednih plačil na površino prevzemniku upravičenih površin.

VRSTE PRENOSA PLAČILNIH PRAVIC

Plačilne pravice se lahko prenašajo trajno kot prodaja plačilnih pravic z zemljiščem ali brez in začasno kot zakup plačilnih pravic z zemljiščem.

Trajni prenos - prodaja plačilnih pravic brez zemljišča pomeni prodajo (prenos) plačilnih pravic drugemu kmetijskemu gospodarstvu.

Pri trajnem prenosu - prodaji plačilnih pravic z zemljiščem mora kmetijsko gospodarstvo skupaj s plačilnimi pravicami prenesti tudi najmanj sorazmerno število upravičenih hektarjev zemljišč.

V primeru začasnega preno-

sa - zakupa plačilnih pravic z zemljiščem je prenos plačilnih pravic možen le z zemljiščem, pri čimer mora zakupodajalec prenesti na zakupojemalca sorazmerno število upravičenih hektarjev zemljišč. Zemljišča in plačilne pravice se z zakupom prenesejo na zakupojemalca za enako obdobje. Po zaključku pogodbenega obdobja se plačilne pravice prenesejo nazaj na zakupodajalca.

Plačilne pravice brez upravičenih površin se lahko prenašajo na drugo kmetijsko gospodarstvo delno ali v celoti. V primeru delnega prenosa plačilnih pravic brez upravičenih površin prevzemniki teh pravic izgubijo možnost uveljavljanja pravic brez upravičenih površin.

Plačilne pravice se trajno prenesejo na drugo kmetijsko gospodarstvo tudi **v primeru dedovanja kot trajni prenos**, pri katerem pa je potrebno k vlogi za prenos predložiti

tudi sklep o dedovanju ali druge dokumente, iz katerih je jasno razvidno, da so bile plačilne pravice podedovane.

Nosilci plačilnih pravic pa lahko svoje plačilne pravice iz kakršnihkoli razlogov tudi **odstopijo v korist nacionalne rezerve**.

ALI ZA PRENOS OBSTAJAJO POSEBNI OBRAZCI?

Za prenos plačilnih pravic morajo upravičenci uporabiti obrazce, ki so dostopni na internetnih straneh Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljevanju ARSKTRP) (<http://www.arsktrp.gov.si>) ali na izpostavah kmetijske svetovalne službe pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije. Zaradi enostavnejšega izpolnjevanja so obrazci razdeljeni na vrsto prenosa. Pri izpolnjevanju obrazcev je pomembno, da izpolnimo vse potrebne rubrike in se s tem izognemo kasnejšim dopolnitvam obrazcev.

Pri možnostih prenosa plačilnih pravic na drugo kmetijsko gospodarstvo vas želimo še posebej opozoriti na to, da se od leta 2010 plačilne pravice z dodatkom podpore za ohranitev živinoreje na kmetijskih gospodarstvih s travinjem lahko prenašajo le z zemljiščem. To dejansko pomeni, da vsi upravičenci, ki so oddali zahtevek za ta dodatek in ga bodo tudi prejeli, ne bodo mogli prenašati plačilnih pravic na drugo kmetijsko gospodarstvo brez zemlje.

Obrazci za prenos plačilnih pravic se morajo po izpolnitvi poslati na ARSKTRP, Dunajska 160, 1000 Ljubljana.

ALI JE OMOGOČENA POMOČ PRI IZVEDBI POSTOPKA PRENOSA?

Za pomoč pri izpolnjevanju zahtevkov, preveritev izkori-

ščenosti plačilnih pravic, podrobnejše informacije in pojasnila se upravičenci lahko obrnejo na izpostavo kmetijske svetovalne službe pri

Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije.

»MARINKA KOROŠEC

Ne tvegajte kazni!

Dobro poznavanje zahtev navzkrižne skladnosti ter njihovo dosledno upoštevanje je pogoj za ohranitev plačil ukrepov kmetijske politike.

Svetovalec dokumentacijo, podatke ali informacije, pridobljene med dejavnostjo svetovanja iz navzkrižne skladnosti, lahko posreduje le kmetu, ki upravlja kmetijsko gospodarstvo, na katerem je bilo svetovanje izvedeno (13. člen UREDBE SVETA (ES) št. 73/2009).

Navzkrižna skladnost je bila uvedena zaradi potrebe po varovanju javnega zdravja, zdravja živali in rastlin, okolja in dobrega počutja živali za tiste kmete, ki prejemajo plačila iz ukrepov kmetijske politike. Zahteve so povzete iz veljavne zakonodaje skupnosti ter izbora dobrih kmetijskih in okoljskih pogojev in se preverjajo in sankcionirajo z odvzemom odobrenih plačil. Navzkrižna skladnost je predpisana v vseh državah članicah EU. Zahteve se razlikujejo glede na uvedeno vsebino za-

konodaje v državi članici na podlagi posameznih direktiv.

Evropska skupnost je, da bi kmetom pomagala izpolniti standarde visoko kakovostnega kmetijstva, predpisala državam članicam tudi dolžnost vzpostavitve sistema, ki bi nudil svetovanje kmetijam s tega področja (Uredba sveta (ES) št. 73/2009). V Sloveniji je bil vzpostavljen v letu 2007. Sistem kmetijskega svetovanja za navzkrižno skladnost tako pomaga kmetom, da bolje spoznajo potrebne postopke, ravnanja in vodenje evidence na kmetiji. Dobro poznavanje in dosledno

Novosti v letu 2010 (Uradni list RS, št. 7/2010, Uredba o predpisanih zahtevah ravnanja ter dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih pri kmetovanju) so posledica prilagajanja evropski in nacionalni zakonodaji oz. odprave nekaterih pomanjklivosti predhodne uredbe.

- glede na dosedanje točkovanje se je z letom 2010 pri večini zahtev povečalo število (kazenskih) točk,
- največ vsebinskih sprememb je nastalo zaradi spremenjene Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov ter novosti v dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih,
- uvedene so male kršitve, ki bistveno ne vplivajo na okolje in zdravje ljudi, živali ali rastlin in zaradi njih niso oziroma ne bodo nastale škodljive posledice ter se dajo odpraviti v času kontrole na kraju samem ali v roku (15 dni) po tem, ko je bil kmet z zapisnikom obveščen o mali kršitvi. V tem predpisanem roku mora kmet na Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja poslati dokazila (izjava, fotografija) o odpravi male kršitve. Če se bo mala kršitev ustrezno in v predpisanem roku odpravila, sankcij ne bo.

upoštevanje zahtev je najboljša pot, da se izognemo odvzemu plačil, ki kmetom pripadajo iz ukrepov kmetijske politike.

Kmetijski svetovalci v Sloveniji so usposobljeni za svetovanje iz vseh zahtev navzkrižne skladnosti, zato vam priporočamo, da se

čim prej dogovorite z njimi glede pregleda vaše kmetije. V postopku pregleda vas bo svetovalec opozoril na morebitne pomanjklivosti na kmetiji.

»ANTON JAGODIČ

Zadovoljni z dosedanjim delom

Konjeniški klub Komenda uspešno deluje že vse od leta 1955, več kot 30 zadnjih let pa ga kot predsednik vodi Alojz Lah.

Vsa ta leta se je klub uspešno razvijal in razveseljeval mnoge ljubitelje konjeniškega športa, pripomogel pa je tudi k vse večji prepoznavnosti kraja, saj prizadevni člani kluba že od leta 1995 na svojem hipodromu v Komendi vsako leto priredijo dva kmetijsko-podjetniška sejma. Spomladanskega aprila, jesenskega pa meseca oktobra. Še posebno pa so ponosni na letošnjo pridobitev, ko so meseca maja ob občinskem prazniku v neposredni bližini hipodroma župan Komende Tomaž Drolec, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj, generalni direktor Direktorata za varno hrano Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Matjaž Kočar in predsednik Konjeniškega kluba Komenda Alojz Lah slovesno odprli nove klubske hleve za konje, za potrebe sejma in ostale dejavnosti pa večnamenske prostore.

»Na začetku smo prirejali predvsem konjeniška tekmovanja, kasneje pa tudi tombole, ki so klubu prinašale potrebna finančna sredstva za nemoteno delovanje. Povečali in uredili smo hipodrom, dokupili zemljo, uredili tribuno in bife, leta 1995 pa smo začeli tudi s sejmsko dejavnostjo. Našli smo nov vir dohodka, tako da lahko nemoteno prirejamo kasaške dirke in nismo odvisni samo od sponzorjev. Tudi denar, ki ostane od sejma, vlagamo nazaj v sejmsko dejavnost. Sejem

v Komendi je do danes že prerasel prvotni namen, predvsem pa svoje prostorske zmogljivosti. Kot kaže po dosedanjih prijavah, bo tako tudi letošnji v začetku meseca oktobra pokal po šivih. Sejem pa ni znan le po tem, da vsako leto privabi več razstavljalcev in obiskovalcev, temveč se od ostalih razlikuje tudi po tem, da za obisk sejma ni potrebno plačati vstopnine, pa tudi uporaba parkirišča je brezplačna,« je o začetkih svojega predsedovanja spregovoril predsednik kluba in idejni oče sejma v Komendi Alojz Lah.

»Ideja o razvoju konjenišva v Komendi se je porodila že leta 1947, ko je Gasilsko društvo Komenda priredilo prve dirke. To so bile dirke po cesti od Komende preko Most in Potoka ter nazaj v Komendo, v razdalji treh kilometrov. Ker je bilo veliko zanimanja za te dirke, so po slabem desetletju že začeli razmišljati o hipodromu, še pred tem pa je bil leta 1955 ustanovitveni sestanek kluba, januarja 1956 pa tudi ustanovni občni zbor. Leta 1955 so začeli graditi kasaško stezo, ki je bila takrat dolga 400 metrov. Zgradili so jo v sedmih dneh in 28. avgusta so v okviru kmečkega praznika organizirali dirke, kmetijsko razstavo, tekmo koscev, igro Ta veseli dan ali Matiček se ženi, strelske tekme, živinorejsko razstavo in ocenjevanje živine ter kmečko veselico. Leta 1976 so od Emone kupili stare hleve, v katerih je bilo prostora za 17 konj. Hleve so preuredili, slovesno odprte prenovljenih hlevov pa je bilo leta 1977. Dve leti kasneje so začeli gradi-

ti tribuno, leta 1981 pa prenovili in povečali tekmovalno stezo na hipodromu na 700 metrov; širina steze z dvignjenimi zavoji je bila 15 metrov. Za ureditev steze je bilo potrebno preusmeriti reko Pšato in navoziti kar 30.000 kubičnih metrov zemlje. Pri vseh aktivnostih pa je bilo zelo veliko prostovoljnega dela številnih članov kluba in krajanov Komende,« so ob jubileju v svojem zborniku zapisali člani kluba.

Od leta 1995 KK Komenda sodeluje s Konjeniškim klubom DTC Viersen iz Nemčije, s katerim izmenično enkrat letno organizirajo prijateljske dirke. Letos bodo tekmovalci iz Komende gostovali v Nemčiji na hipodromu v Berlinu. Vozniki na tekmovanju dobijo nemške konje, kar je lepa priložnost za spoznavanje tujih konj in njihovih trenerjev.

»Kot predsednik kluba sem z dosedanjim delom zelo zadovoljen. Še posebno sem ponosen na letošnjo novo pridobitev, ko smo meseca maja v neposredni bližini hipodroma slovesno odprli nove klubske hleve za konje, za potrebe sejma in ostale dejavnosti pa

večnamenske prostore. Kljub deževnemu vremenu se je na otvo-

Alojz Lah, podjetni predsednik Konjeniškega kluba Komenda, je idejni oče kmetijskih sejmov, ki se odvijajo pomladi in jeseni. (foto: Uroš Bregar)

ritvi zbralo več kot tisoč ljudi. V novih hlevih je v pritličju 16 boksov za konje ter ustrezne garderobe, v nadstropju pa sta dve veliki sejni sobi, opremljeni z vso potrebno avdio in vizualno tehniko. Tudi sama zunanost in okolica sta lepo urejeni,« je o letošnji pridobitvi povedal predsednik kluba in priznani podjetnik iz Komende Alojz Lah.

»UROŠ BREGAR

Novi klubski hlevi za konje in večnamenski prostori stojijo v neposredni bližini hipodroma. (foto: Uroš Bregar)

15. državno tekmovanje v strižnji ovc

Na Logu v Trenti je v soboto, 11. septembra 2010, potekalo 15. državno tekmovanje v strižnji ovc. V strižnji z električnimi škarjami se je pomerilo devet tekmovalcev, trije pa so se pomerili v strižnji z ročnimi škarjami. Prireditve, ki jo je organizirala Zveza društev rejcev drobnice Slovenije v sodelovanju s KGZS - Zavodom Nova Gorica, Triglavskim narodnim parkom, Društvom rejcev drobnice Bovške in Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, je obiskalo okoli dva tisoč obiskovalcev.

Državni prvak v strižnji z električnim strojčkom je postal Alojz Novak iz Šentjerneja, drugi je Andrej Škibin iz Lokve na Krasu, tretji Jernej Kokol iz Maribora, četrti Ron Metz iz Pesnice.

Prvo mesto v strižnji z ročnimi škarjami je dosegel Andrej Škibin, drugo Mojca Noč z Jesenic in tretje Franc Kalister iz Pivke. Priznanje za posebno lepo ravnanje z ovcami je prejel David Ozebek iz Cerknega. Za dobro delo z mladimi strižci je priznanje prejel Ron Metz.

Na kraju tekmovanja so podelili tudi priznanja Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za dosežene rezultate pri rejbi plemenskih koz ali ovc in splošno urejenost kmetije. Dobitniki priznanj so: rejec ovc bovške pasme Boštjan Mlekuž in Bovca, rejec ovc pasme belokranjska pramenka Boris Grabrijan iz Adlešičev, rejec ovc pasme istrska pramenka Franjo Penko iz Prema, rejec ovc jezersko-solčavske pasme Stane Martinjak iz Žirovnice, rejec ovc oplemenjene jezersko-solčavske pasme Uroš Macerl iz Zagorja ob Savi, rejka koz burske pasme Irena Zorec s Ptuja, rejec koz drežniške pasme Roman Kavs iz Srpenice, rejka koz slovenske sanske pasme Andreja Burnik iz Gorenje vasi in rejka koz slovenske srnaste pasme Milica Bedrač iz Cirkulan.

Vsi rejci, ki so prejeli priznanja, so v Trenti svoje živali tudi razstavili na osmi državni razstavi drobnice.

Za popestritev prireditve je Neža Bric iz Goriških Brd pokazala, kako borderkoli rejcu pomaga pri delu z ovcami. Na stojnicah pa je bila bogata ponudba izdelkov iz reje drobnice.

» JERICA POTOČNIK

Prva državna razstava ovc bovške pasme

Na prireditvi v Trenti je bila tudi prva državna razstava ovc bovške pasme. Devet rejcev je na razstavo pripeljalo 30 plemenskih ovc in 6 plemenskih ovnov, katere je strokovna komisija ocenila izbrala najboljše. Najlepše živali so na razstavo pripeljali Jelinčičevi iz Soče, saj so bili najboljši oven in najboljša ter tretjeuvrščena ovca prav iz njihovega tropa. Med nagrajenimi so bili še: plemenski oven Domna Černute (2. mesto), plemenska ovca Mirka Vertelja (2. mesto) in plemenska ovca Davida Ostana (3. mesto).

» MARJANA CVIRN

Foto: Marjana Cvirn

54. državno tekmovanje v oranju

V začetku septembra je na poljih v Ložah pri Vipavi potekalo 54. državno tekmovanje v oranju. Prireditve sta organizirala KGZS - Zavod Nova Gorica in Zveza za tehnično kulturo Slovenije. Slavnostnega odprtja prireditve so se udeležili župan občine Vipava Ivan Princes, Tone Hrovat, predsednik Zveze za tehnično kulturo Slovenije, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj in Jože Dular z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Za naslov najboljšega se je potegovalo 22 oračev iz vse Slovenije. V spretnostni vožnji s traktorji so se pomerile tudi kmetice. KGZS - Zavod Nova Gorica je program tekmovanja popestril s tekmovanjem starodobnih traktorjev v oranju in tekmovanjem v oranju z živalskimi vpregami. Prireditve so spremljale predstavitve in demonstracije kmetijskih strojev in varnega dela s kmetijsko mehanizacijo. V oranju s krajniki je prvo mesto dosegel Anton Filak iz Bele krajine, v oranju z obračalnimi plugi pa je zmagal Igor Pate z Dolenjske. Oba zmagovalca bosta Slovenijo maja prihodnje leto zastopala na svetovnem prvenstvu v oranju na Švedskem.

» TATJANA VRBOŠEK

Zmagovalne ekipe od leve proti desni: 1. mesto ekipa Dolenjske, 2. mesto ekipa Prekmurja in tretje mesto ekipa Podravja.

Novi predlogi zakonov pomenijo nove obremenitve za kmete

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) ostro nasprotuje sprejemu zakonodaje, ki bo dodatno poslabšala že tako slab dohodkovni položaj slovenskih kmetij in kmetov. Od Vlade RS zahteva, da jo dejavno vključi v soodločanje o ključnih temah v kmetijstvu in da čim prej z ustreznimi ukrepi poseže v verigo od »od kmeta do kupca«, v kateri kmet dobi bistveno premajhen delež.

V prostorih Čebelarke zveze Slovenije na Brdu pri Lukovici je v sredo, 1. septembra, potekala 8. seja sveta KGZS. Na seji, ki jo je vodil predsednik KGZS Ciril Smrkolj, je bil prisoten tudi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) mag. Dejan Židan s svojimi sodelavci. Seje so se udeležili tudi predstavniki nevladnih kmetijskih organizacij.

KGZS ZA BOLJ RADIKALNO POGAJALSKO IZHODIŠČE SLOVENIJE DO SKP PO LETU 2013

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan je na seji Sveta KGZS predstavil osnutek Resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva, potek priprav na spremembe Skupne kmetijske politike EU (SKP) po letu 2013 in izhodišča Slovenije za razpravo o SKP EU po letu 2013. Svet KGZS zahteva, da bi morali med splošnimi izhodišči Slovenije za razpravo o SKP po letu 2013 nujno izpostaviti zagotavljanje stalnega primernega dohodka na kmetijskih gospodarstvih, ki bi zagotavljal primerljiv življenjski standard kmetom v primerjavi z ostalimi prebivalci podeželja. Svet KGZS tudi zahteva, da mora biti podpora SKP namenjena vsem kmetom, ki pri-

delujejo hrano v skladu z načeli evropske zakonodaje s področja varne hrane, in da mora biti razvojna politika bodoče SKP v pretežni meri naravnana na ukrepe, ki jih bodo lahko koristile vse kmetije, ki kmetujejo v skladu z veljavno zakonodajo, in ne le tiste, ki zagotavljajo višje standarde trajnostnega kmetijstva. V nadaljevanju KGZS zahteva, da se poenostavitev SKP poleg izvedbe, administracije in kontrole nanaša tudi na postopke vlaganja zahtevkov, izpolnjevanja pogojev, vodenja evidenc in kontrol na kraju samem. Svet KGZS si je enoten, da je treba izhodišča v poglavju neposrednih plačil dopolniti z jasno navedeno višino spodnje meje finančnih sredstev, ki jih slovensko kmetijstvo potrebuje za izvedbo ciljev s pomočjo ukrepov I. stopnje, za kar pa mora MKGP pripraviti ustrezne izračune. V nadaljevanju se zavzemajo tudi za bolj radikalno pogajalsko izhodišče Republike Slovenije, ker poleg sedanjega zagotavljanja dohodkovne stabilnosti nujno potrebujemo tudi ukrepe in več sredstev, kot jih omogoča sedanja ureditev SKP. Od MKGP zahtevajo, da v nadaljnjih postopkih sprejema izhodišč upošteva predloge in pripombe KGZS in da vse dokumente na temo SKP po letu 2013 obravnava v sodelovanju s KGZS.

NEJASNOSTI V OSNUTKU ZAKONA O PROMOCIJI KMETIJSKIH IN ŽIVILSKIH PROIZVODOV

Mag. Dejan Židan je predstavil tudi osnutek Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov. Člani Sveta KGZS opozarjajo, da osnutek zakona trenutno pokriva le področje kmetijskih proizvodov in ne vključuje lesa, ki je po mnenju Sveta KGZS najpomembnejša obnovljiva surovina. Menijo, da bi morala biti promocija shem kakovosti namenjena promociji proizvodov iz shem kakovosti v ustreznem razmerju do promocije generičnih pridelkov. Od MKGP zahtevajo, da v zakonu jasno opredeli, koliko sredstev bo zbrala posamezna skupina zavezancev za plačilo prispevka in koliko država. Člani sveta ocenjujejo, da je predlagani sistem osnov za odmero prispevkov neustrezen in tehnično ter administrativno prezahteven in predrag. Zato predlagajo, da MKGP prouči možnost zbiranja prispevkov za nosilce kmetijskih gospodarstev na osnovi podatkov, pridobljenih iz zbirnih vlog ter katastrskega dohodka. KGZS tudi zahteva, da država čim prej z ustreznimi ukrepi poseže v verigo od »od kmeta do kupca« in končno uredi razmerja znotraj verige.

KGZS PROTI DODATNI OBDAVČITVI KMETIJSKIH IN GOZDNIH ZEMLJIŠČ TER STAVB NA KMETIJAH

Predsednik KGZS Ciril Smrkolj je na seji sveta podal pripombo KGZS na predlog Zakona o davku na nepremičnine. Nov davek na nepremičnine bo grobo posegel v položaj slovenskega kmetijstva, zato KGZS povsem novi obdavčitvi kmetov ostro nasprotuje. Kot je povedal Ciril Smrkolj, KGZS od pripravljavca zakona zahteva, da pripravi ustrezno oprostitev plačila davka za kmetijska in gozdna zemljišča ter za stavbe, ki so namenjene kmetijski proizvodnji in stanovanju oseb, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, saj so kmetijska in gozdna zemljišča že obdavčena na podlagi katastrskega dohodka, ki se upošteva pri dohodnini. Ob tem KGZS tudi poudarja, da ima katastrski dohodek naravo davka na kmetijska zemljišča, saj je davčni zavezanec praviloma imetnik pravice uporabe zemljišča. Ciril Smrkolj je opozoril tudi na dejstvo, da postopek pritožbe že ureja Zakon o davčnem postopku in zato ne vidi nikakršnega razloga, da bi se postopek in pritožbeni razlogi za davek na nepremičnine spreminjali. Davčni zavezanec mora vsekakor imeti možnost, da ugovarja podatkom, ki jih s strani Geodetske uprave RS za potrebe odmere davka prejme Davčni urad RS.

PRIPOMBE TUDI NA PREDLOG ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

Člani Sveta KGZS so se seznanili tudi z novim predlogom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. KGZS meni, da je nelogično, da bi kmet, ki je istočasno predsednik manjše zadruga, moral biti zavarovan kot

družbenik in na tej osnovi izpolnjevati še vse predpisane pogoje po Zakonu o delovnih razmerjih. KGZS zahteva, da je treba urediti možnost vstopa v prostovoljno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na osnovi opravljanja kmetijske dejavnosti. KGZS se tudi ne strinja z dvigom starostne meje za starostno upokožitev in zahteva, da Republika Slovenija ostane zavezanec za plačilo pri-

spevkov delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovance, ki opravljajo kmetijsko dejavnost na območjih s posebnimi pogoji za opravljanje primarne kmetijske dejavnosti. Prav tako KGZS zahteva, da se uredi poklicna pokojnina tudi za zavarovance iz naslova opravljanja kmetijske in gozdarske dejavnosti, ohrani že pridobljena pravica do državne pokojnine in

uredi status kmetov, ki so stopili v ukrep zgodnjega upokojevanja kmetov. Da bi KGZS lahko dobro opravljala svojo reprezentativno funkcijo, ki jo določa zakon, zahteva, da ima kot stanovska organizacija kmetov in kmetijstva s številnimi delodajalci svojega člana v Svetu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

»JERICA POTOČNIK

EKOLOŠKO KMETOVANJE

Prihaja nov pravilnik

Na sejmju AGRA 2010 so predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) predstavili nov Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil. V Uradnem listu Republike Slovenije št. 71/2010 je Pravilnik že objavljen. In kaj je novega?

Naj za začetek spomnimo, da je značilnost zakonske ureditve ekološkega kmetovanja v tem, da osnovna pravila (Uredbe) pripravljajo zakonodajalci na ravni Evropske unije. Tako od 1. januarja 2009 v celotni EU kot osnovna dokumenta za ekološko kmetijstvo veljata Uredba Sveta (ES) št. 834/2007 in

Uredba Komisije (ES) št. 889/2008.

Do sedaj sta obe uredbi dopolnjeni že z več dodatki. Med njimi naj omenimo nekatere: uvoz ekoloških proizvodov iz tretjih držav ureja Uredba Komisije (ES) št. 1235/2008, ekološko gojenje živali v ribogojstvu Uredba Komisije (ES) št. 710/2009 in uporabo novega evropskega logotipa za ekološko pridelavo u

EU Uredba Komisije (EU) št. 271/2010. V osnovnih dokumentih je zaradi raznolikosti pogojev za kmetovanje dana možnost, da država članica v določenih segmentih sama postavi in dopolni pravila za ekološko kmetovanje - predvsem tista, ki so vezana na specifično kmetovanja na določenih področjih, ureditev kontrolnih služb in odgovornost za določanje izjem.

IZJEME POTRJUJE MINISTRSTVO

Za razliko od stare ureditve, kjer so večino odstopanj od uredb odobravalne kontrolne organizacije, je v novem pravilniku pomembna novost. O izjemah odločajo na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Postopek prijave za odobritev izjeme zato poteka po določilih Zakona o upravnem postopku (ZUP). Za vsako

Vloga za izdajo dovoljenja za izjemo od pravil ekološke pridelave oz. predelave mora vsebovati:

- podatke o izvajalcu: osebno ime oz. firmo, naslov, KMG-MID,
- podatke o vrsti izjeme, za katero želi pridobiti dovoljenje,
- podatke o količini, številu, vrsti oz. površini, za katero želi izjemo,
- obrazložitev, zakaj želi pridobiti dovoljenje za posamezno izjemo,
- mnenje organizacije za kontrolo in certificiranje,
- dokazilo o plačilu takse.

Tako kot druge izjeme Pravilnik po enakem postopku ureja tudi pobude za skrajšanje obdobja preusmeritve. O vlogah vedno sklepajo na MKGP in o tem izdajo odločbo.

Navadni jelen je avtohtona vrsta divjadi primerna za ekološko rejo v oborah. (Foto: H. Seehagel)

Za ekološko rejo so v Sloveniji dovoljene pasme kokoši:

- slovenska zgodaj operjena kokoš,
- slovenska pozno operjena kokoš,
- slovenska pitovna kokoš,
- štajerska kokoš,
- križanec s trgovskim imenom prelux-bro.

Po vsakem turnusu ekološke reje perutnine mora biti prostor za izpust prazen vsaj:

- tri tedne v aprilu in maju,
- štiri tedne v juniju in juliju,
- pet tednov v avgustu, septembru in oktobru.

uradno zahtevo za odobritev izjeme je potrebno plačati upravno takso. Strokovne službe ministrstva imajo po ZUP-u največ en mesec časa za odgovor. Da bi se izognili težavam pri odobritvi izjem, na MKGP priporočajo, da zainteresirani poskrbijo, da so vloge popolne. Vloga mora vsebovati podatke o izvajalcu (pridelovalcu) z imenom oz. firmo, naslov in KMG-MID, podatke o vrsti izjeme, za katero izvajalec želi dobiti dovoljenje, podatke o količini, številu, vrsti oz. površini, za katero želi izjemo, in obrazložitev, zakaj potrebuje dovoljenje za posamezno izjemo. Zelo pomembno je, da ne pozabimo zapisati razlogov, zaradi katerih prosimo za izjemo. Priložena morajo biti vsa dokazila. Med priloge spada tudi mnenje glede izjeme, ki ga izda organizacija za kontrolo in certificiranje, kjer je kmet vključen v kontrolo. Vlogi je treba priložiti tudi dokazilo o plačani upravni taksi. Za odobritev izjeme je potrebno prositi pravočasno z upoštevanjem dovoljenega roka za odgovor po ZUP-u. Da bi olajšali postopek, bo sočasno z novim pravilnikom MKGP na svoji internetni strani objavilo tudi standardizirane obrazce.

VEZANA REJA

Precej preglavic je mnogim ekološkim kmetom predstavljala zahteva za opustitev vezane reje in prehod na prosto rejo. Splošno pre-

hodno obdobje, ko se živali lahko privežejo v hlevih, ki so obstajali pred 24. avgustom 2000, se bo končalo 31. decembra 2010. Po uredbi Komisije 889/2008 lahko pristojni organ v državi na zahtevo rejca podaljša prehodno obdobje do konca leta 2013. Od tega datuma bodo izjema le še manjša kmetijska gospodarstva. Zaradi hlevov v strnjenih naseljih, neprimernih prostorskih aktov, starosti gospodarja ali prevelikih stroškov si po oceni svetovalne službe pri KGZS okoli 20 % ekoloških kmetov ne more privoščiti ureditve hleva za prosto rejo. Še okoli 40 % je takih, ki imajo možnost, vendar ne zmorejo zahtevne investicije. Uredba 889/2008 dovoljuje, da pristojni organ dovoli izjemo. V Pravilniku je kot malo kmečko gospodarstvo definirano tisto, ki redi do največ 20 glav velike živine. Za zagotovitev dobrega počutja živali je v tem primeru potrebno izvesti presojo primernosti reje oziroma indeksa ustreznosti reje živali (IURŽ). Indeks, ki ocenjuje parametre, povezane z vezano rejo, mora dosejati vsaj 24 točk.

EKOLOŠKA REJA KUNCEV, DAMJAKOV, MUFLONOV IN NAVADNIH JELENOV

Pomembna novost, ki jo prinaša Pravilnik, je ureditev pravil za ekološko rejo kuncev in živali v oborah (damjaki, mufloni, navadni jeleni). Pravilnik predpisu-

Kranjska sivka (Apis mellifera carnica Pollman), edina vrsta čebele dovoljena v Sloveniji tudi v ekološkem čebelarjenju. (Foto: R. Bartz)

je zahteve za preusmeritev, izvor živali in krmo ter pogoje za rejo. Opredeljen je tudi način označevanja izdelkov iz ekološko rejnih kuncev in divjadi v oborah. Za te izdelke je obvezna uporaba nacionalnega znaka »ekološki«. Za razliko od drugih pridelkov in proizvodov pa proizvodi iz kuncev, damjakov, muflonov in navadnih jelenov iz obor ne smejo biti označeni z evropskim logotipom za ekološko kmetijstvo. Omenimo še, da podrobnejša tehnološka navodila za rejo živali v oborah pripravlja strokovna skupina za ekološko kmetijstvo v okviru svetovalne službe na KGZS.

EKOLOŠKA REJA PERUTNINE

Uredba 889/2008 predpisuje, da pristojni organ države članice določi izbor primernih pasem perutnine za ekološko rejo. V Pravilniku so tako opredeljene tako imenovane počasi rastoče pasme. Na seznamu so štiri tradicionalne pasme kokoši težkega tipa in en križanec (glej okvir). Pravilnik tudi določa čas, v katerem mora biti prostor za izpust kokoši prazen zaradi obnove vegetacije na njem. Rejec mora o tem voditi evidenco. Kontrolna organizacija lahko dovoli skrajšanje časa, če so

rastni pogoji ugodni in se vegetacija hitreje obnavlja.

ČEBELARIMO LE S KRANJSKO SIVKO

V ekološkem kmetijstvu je eno od izhodišč tudi, da izbiramo lokalne pasme živali in tradicionalne sorte rastlin, ki so prilagojene našim pogojem kmetovanja. Tako Pravilnik določa, da je na področju Slovenije dovoljeno čebelarjenje le z avtohtono vrsto čebele – kranjsko sivko (*Apis mellifera carnica*), in to na območjih, ki so določena s predpisom o območjih, primernih za ekološko čebelarjenje.

DRUGE NOVOSTI

Pravilnik prinaša še dopolnjena pravila o evidenci ekološko pridelanega semena, semenskega krompirja in vegetativnega razmnoževalnega materiala ter pravila označevanja in certificiranja. Posebej pa velja omeniti obširno poglavje, namenjeno obratom javne prehrane, ki bodo pripravljali ekološka živila oziroma ponujali obroke iz ekoloških sestavin. S tem si obetajo, da se bo povečalo zanimanje za ekološka živila pri večjih porabnikih in v javnih ustanovah.

» DOC. DR. JANKO RODE

Pregret trg lesnih sortimentov?

Tradicionalni mednarodni lesni sejem v Celovcu je v srednjeevropskem prostoru največji kompetenčni center za celotno lesno panogo. Tudi letos so obiskovalci imeli možnost ogleda strojev in mehanizacije za celotno lesno proizvodno verigo od drevesa do končnega mizarskega izdelka. Celovski lesni sejem je letošnje leto poleg že tradicionalnega lesarskega kongresa gostil še »wood energy« kongres z mednarodno udeležbo ter predstavitev stanja na področju lesne biomase za potrebe pridobivanja energije.

Poudarek letošnjega sejma so bili inovativni proizvodi v luči prihajajočih klimatskih sprememb. Osnovno vprašanje, ki zadeva tudi razvoj celotne gozdarsko-lesne proizvodnje, je, kako dolgo bo trajala recesija gradbenega sektorja. Gradbeni sektor ima namreč neposreden vpliv na proizvodnjo žaganega lesa, ki zajema precejšen del lesne industrije. Kot kažejo prognoze, bo gradnja stanovanj v letu 2011 že v normalnih okvirih, prav tako tudi renoviranje stanovanj, ki počasi narašča. Evropske proizvajalce je najbolj prizadel padec ameriškega trga, saj je izvoz na ta trg pred prihodom svetovne gospodarske krize posredno znašal kar 60 % celotne evropske proizvodnje žaganega lesa. Kot kažejo zadnji podatki, pa se trg žaganega lesa sčasoma vendarle pobira, čeprav poznavalci svirijo pred prehitrim navdušenjem. Proizvodnja žaganega lesa je v primerjavi z najboljšimi leti skupno še vedno manjša za dobrih 30 %. Bolje kaže trgu lesne biomase za namene ogrevanja, saj tako povpraševanje kot ponudba raste. Da na tem področju ni prišlo do večje surovinske krize, se je potrebno zahvaliti krizi pri proizvajalcih papirja in kartona ter ivernih plošč, ki za svojo osnovno proizvodnjo uporabljajo primerljivo kakovosten les.

INOVATIVNOST JE PREDNOST

Novinarjem strokovnih edicij iz vse Evrope se je na sejmu predstavilo podjetje Frischeiss, ki je eden največjih proizvajalcev vezanih plošč v Evropi. Njihova prednost je inovativnost proizvodnje, ki dosega najvišje standarde kakovosti v graditeljstvu. Cene vezanih plošč se počasi višajo, vendar krivulja rasti cen lesnih plošč ni enaka rasti cen vhodnih surovin. Osnovno vprašanje, ki ga je širši javnosti postavil predstavnik tega podjetja, je, kako bo lesna industri-

ja lahko prenesla tako visoke odkupne cene. Problematični so namreč predvsem plačilni roki, ki so na področju trgovine z lesom in lesnimi izdelki največja ovira. Med članicami EU je najslabši položaj v Bolgariji in na Hrvaškem, kjer so plačilni roki kar 150 dni, v ostalih državah članicah pa praviloma niso krajši od 60 dni. Izgledi za naprej kažejo, da je les še vedno trendovski material. Delež lesa med gradbenimi materiali v sodobnih gradnjah k sreči še vedno narašča, hkrati pa se z inovativnostjo izboljšujejo

načini vgradnje. Kljub, po besedah predstavnika tega podjetja, pregretemu odkupnemu trgu surovin, pa trenutno naraščajo tako notranje potrebe kot izvoz lesa. V nekaterih državah, še zlasti v novih članicah, kot sta Bolgarija in Romunija, je problematičen visok proračunski primanjkljaj, ki seveda ne pripomore h gospodarski rasti, ki je temeljni pogoj za večjo prodajo.

Predstavilo se je tudi podjetje KLH Massivholz GmbH, ki izdeluje lepljene profile. Pri tem uporabljajo popolnoma nov, pa-

Slovesen prižig nove 1,5 MW kotlovnice za soproizvodnjo toplote in električne energije ter fotovoltaično elektrarno na strehi objekta v Sinči vasi (Kühnsdorfu) na Koroškem. Dogodka se je udeležil Niki Berlakovich, avstrijski minister za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo (drugi z desne).

tentiran način križnega spajanja lesa, vezivo pa je brezformaldehidno lepilo. Proizvodnja je certificirana po standardu PEFC, ki zagotavlja neoporečnost in sledljivost proizvodne verige. Eden največjih uspehov podjetja je postavitve večstanovanjske lesene zgradbe v središču Londona, ki je bila za razliko od drugih evropskih mest med meščani zelo dobro sprejeta. Stanovanja v elitni soseski so bila razprodana le v enem dnevu. Njihova osnovna prednost je tako imenovana »just in time« dostava, visoka odzivnost in zajamčena kakovost proizvodnje.

POTREBE PO LESNI BIOMASI ZA NAMEN OGREVANJA NARAŠČAJO

Po zadnjih podatkih se število sodobnih kotlov na lesno biomaso v vseh evropskih državah povečuje. K temu so pripomogle predvsem podpore za individualno vgradnjo sodobnih kotlov, pa tudi uveljavitev sodobnih bivalnih standardov, ki ob varčevanju z energijo vključujejo tudi dodatno ogrevanje na biomasna goriva. Lesni peleti veljajo za čisto in ekološko neoporečno gorivo, ki je primerno predvsem za individualno uporabo v stanovanjskih zgradbah. Po besedah predstavnice enega največjih evropskih proizvajalcev lesnih pelet v Evropi, podjetja Binder Holz, tako proizvodnja kot poraba pelet po celotni Evropi stalno naraščata. Prednjačijo sredozemske države, kjer je ogrevalna sezona nekoliko krajša, ter skandinavski trgi, kjer poznajo tradicijo ogrevanja s kamini. Proizvajalce lesnih pelet skrbi predvsem varnost zagotavljanja oskrbe, zato interesno združenje panoge (v združenju so poleg proizvajalcev pelet še proizvajalci kotlov

in gradbeniki) želi varnost proizvodnje doseči z novimi tehnologijami, ki kot vir surovine uporabljajo izvengozdne nasade hitrorastočih dreves, kot sta vrba in topol.

Velike kotlovnice, ki oskrbujejo daljinske sisteme ogrevanja ter dodatno proizvajajo še električno energijo, imajo v letošnji kurilni sezoni rahel primanjkljaj goriva, kljub temu pa imajo zaradi krize v papirniški industriji srečo, saj cena lesnih sekancev v primerjavi z lanskim letom ostaja enaka.

CENE HLODOVINE V EVROPI IN SLOVENIJI

Spremljanje lesnega trga je v teh razmerah postalo nujno, pomembno pa je, da se proizvajalci in njihova združenja odzivajo na spremembe, če je to le mogoče. Združenja lastnikov gozdov iz Bavarske in Avstrije so se na sejmu pohvalila z odzivnostjo svojih članov na stanje na trgu, kar je zasluga dobre organiziranosti odkupa hlo dovine. Letošnje leto nam je k sreči prihranilo naravne katastrofe, ki so v preteklosti krojile cene evropskih žag. Zaradi tega je cena hlo dovine smreke v poletnem času v povprečju narasla na 85-90 € za m³ v južni Avstriji ter do rekordnih 95 € za m³ na Bavarskem in Tirolskem (cena smreke in jelke od premera 20 cm naprej, kakovosti A, B, C). Na nemškem trgu se je zgodila renesansa pri odkupu hlo dovine bora, nekoliko pa se je povečal tudi izvoz bukovine v Kanado in skandinavske države. V Sloveniji na žalost bukovino še najlažje prodamo v obliki polen, katerih cena je zaradi sezonskega značaja trenutno 50-60 € za prostorninski meter. Proizvajalci polen v Sloveniji še vedno niso dovolj organizirani oziroma prilagojeni potre-

bam strank. Manjka nam zbirnih centrov s standardiziranimi proizvodi v bližini večjih mest, kjer bi kupec lahko izbral po svojih željah. Polena za kurjavo lastniki gozdov prodajajo večinoma neposredno stalnim strankam, skromna pa je ponudba na različnih spletnih straneh, ki po navadi niti niso obnovljene. Za primerjavo: na nemški spletni strani www.brennholz.com na primer ponujajo bukova polena za kurjavo v kaminih, pakirana v kartonske škatle po 10 kg, za 16 € na škatlo. Če vzamemo, da kubični meter suhe bukovine tehta 400 kg, je izkupiček za kubični meter bukovine kar 640 €, česar ne dosežejo niti najboljši hlo di. Seveda pa je za uspeh potrebno delati. Ni dovolj, da polena samo izdelamo, pomembnejši so vsi naslednji koraki, od doseganja standardov kakovosti (primerna vlaga, dolžina, debelina itd.) do pakiranja, dostave na dom in trženja.

ORGANIZIRANO TRŽENJE LESA V SLOVENIJI

Kot smo v Sloveniji že navajeni, bo v zimskem času ponovno organizirana licitacija hlo dovine listavcev, kjer bo možno prodati hlo dovino listavcev najboljše kakovosti. Pri tem je potrebno upoštevati, da so trendovske vrste še vedno javor, oreh, za proizvodnjo parketa pa hrast in nekatere druge temnejše vrste. Za sečnjo ne priporočamo češnje in jelše, iščemo pa les slive in drugih redkih drevesnih vrst. Upoštevati je potrebno dejstvo, da je največja konkurenca slovenskemu hrastu še vedno balkanski trg, v zadnjem času predvsem Srbija, kjer imajo izredno kakovostnega izdelovalca parketnih desk. Za zahodni trg je trenutno najaktualnejša proizvodnja gotovih parketnih

desk v stilu kmečke deske dolžin v antičnem stilu ter različnih vrstah končne obdelave.

Eden največjih in najboljših kupcev lesa na slovenskih licitacijah je v letošnjem letu investiral v novo proizvodnjo masivnih zaključnih letev, zato upamo, da bo še naprej ostal dober odjemalec slovenskega lesa listavcev. Posebne zahteve glede sečnje sortimentov bomo objavili v naslednji številki glasila.

Na območju Maribora in Murske Sobote v oktobru pričnemo izvajati nov čezmejni projekt SOBIO, sofinanciran s sredstvi evropskega regionalnega sklada, Cilj 3 SLO-A. Vodja projekta je Waldverband Steiermark (združenje lastnikov gozdov Štajerske), partnerji na slovenski strani pa so KGZS - Zavod Maribor, RRA Mura in društvo Mozaik. Namen projekta je ustanovitev socialnih biomasnih centrov na obeh straneh meje z vključnostjo brezposelnih ter drugih ranljivih skupin v proces pridobivanja in trženja lesne biomase. Pričakujemo, da bo model socialnega podjetništva na področju lesne biomase prenosljiv tudi na ostala območja v Sloveniji in Avstriji, saj gre za sinergijo učinkov aktivne politike zaposlovanja ter mobilizacije lesne zaloge v smislu izboljšanja možnosti samooskrbe z energijo. Na območju Murske Sobote bo projekt vključeval lastnike gozdov na razdrobljeni gozdni posesti, na območju Maribora pa živinorejsko-gozdarske kmetije za organizirano oskrbo kaminov v mestu Maribor.

» VERONIKA VALENTAR
KGZS - Zavod Maribor

Gradnja na kmetijskih zemljiščih

Na nekdanjih obdelanih kmetijskih površinah so zrasli trgovski centri, stanovanjska naselja, avtoceste. Po podatkih Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se je v letih od 2002 do 2007 izgubilo oziroma pozidalo 7 hektarjev kmetijskih zemljišč na dan. Kakšni so postopki in pravila prostorskega načrtovanja ter kako zakonodaja omejuje gradnjo na najboljših kmetijskih zemljiščih?

Cilj prostorskega načrtovanja je omogočiti skladen prostorski razvoj z obravnavo in usklajevanjem različnih potreb in interesov razvoja z javnimi koristmi na področjih varstva okolja, ohranjanja narave in kulturne dediščine, varstva naravnih virov, obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Občine imajo na podlagi Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08, 108/09) pristojnost in dolžnost, da sprejmejo občinske prostorske načrte. Trenutno je večina slovenskih občin v fazi sprejemanja občinskih prostorskih načrtov. Po podatkih Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so občine predlagale spremembo namenske rabe na 13.700 hektarih vseh kmetijskih zemljišč, od katerih je približno 9.115 hektarov najboljših kmetijskih zemljišč.

POSTOPEK SPREJEMANJA OBČINSKIH PROSTORSKIH AKTOV

Postopek priprave se začne s sklepom, ki ga sprejme župan. Zainteresirani posamezniki lahko občini posredujejo svoje želje v zvezi s prostorskim načrtovanjem, ki jih občina upošteva skladno z možnostmi, ki jih daje zakonodaja. Osnutek občinskega prostorskega načrta (strateški in izvedbeni del) se posreduje nosil-

cem urejanja prostora, da v roku 30 dni podajo smernice za načrtovane prostorske ureditve iz njihove pristojnosti. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v tem delu oceni tudi vse predvidene posege na najboljša kmetijska zemljišča. Občina mora v postopku priprave občinskega prostorskega načrta omogočiti tudi javno obravnavo dopoljenega osnutka v okviru javne razgrnitve, ki traja najmanj 30 dni. Občina je dolžna preučiti vse podane pripombe in lastnike zemljišč pisno seznaniti s svojimi stališči. V nadaljevanju občina pripravi predlog občinskega prostorskega načrta na podlagi stališč in pripomb, glede katerega nosilci urejanja prostora preverijo upoštevanje njihovih smernic. V primeru, da so smernice upoštevane, minister potrdi občinski prostorski načrt, ki ga dokončno sprejme občinski svet z odlokom, ki je objavljen v Uradnem listu.

NAJBOLJŠE KMETIJSKO ZEMLJIŠČE

Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 59/1996, 31/1998 - Odl. US, 1/1999 - ZNIDC, 54/2000 - ZKme, 68/2000 - Odl. US, 27/2002, 58/2002 - ZMR-1, 67/2002, 110/2002 - ZUreP-1, 110/2002 - ZGO-1, 36/2003) določa, da so najboljša kmetijska zemljišča tista zemljišča, ki so najprimernejša za kmetijsko obdelavo - torej tista, na katerih je največ možnosti

Trenutno veljavni predpis tako omogoča spremembo namenske rabe in s tem gradnjo naslednjih tipov objektov:

- **Objekti, ki služijo kmetijski in gozdarski dejavnosti:** stavbe za rastlinsko pridelavo, rejo živali (razen farm), spravilo pridelka (tudi zidanice in vinske kleti), shranjevanje kmetijskih strojev, orodja in mehanizacije (kolnice, lope in podobno). Zunaj naselij je na najboljša kmetijska zemljišča mogoča tudi preselitev kmetij, a le, kadar je njihov razvoj v naselju onemogočen.
- **Objekti, ki služijo turistični dejavnosti:** hotelske in podobne stavbe za kratkotrajno nastanitev, stavbe za kulturo in razvedrilo (a le, kadar so vezane na živalske, botanične ali druge tematske vrtove ali parke), zdraviliške stavbe.
- **Objekti, ki služijo gospodarski javni infrastrukturi:** postaje, terminali, ceste (pa tudi mostovi, viadukti, predori in podhodi), železnice, letališke steze, ploščadi, pristanišča, plovne poti, pregrade in jezovi ter drugi vodni objekti, vodovodi, črpališča, plinovodi, cevovodi za odpadne vode, energetski vodi in komunikacijska omrežja.
- **Objekti, namenjeni splošni rabi:** pokopališča in stavbe, namenjene za opravljanje verskih obredov.
- **Kulturni spomeniki.**
- **Odlagališča odpadkov.**
- **Čistilne naprave.**
- **Objekti za šport in rekreacijo:** čolnarne, objekti za vodne športe (kadar so vezani na obstoječe vodne površine), smučišča z žičniškimi napravami, igrišča za golf, če se vsaj 80 odstotkov površine ne načrtuje na najboljših kmetijskih zemljiščih, vzletišča.
- **Objekti, ki služijo rabi naravnih dobrin:** rudarski objekti, hidroelektrarne, sončne elektrarne.

izrabe tal (možnosti gojenja kmetijskih rastlin), na katerih je omogočena uporaba kmetijske mehanizacije (glede na lego zemljišča), tista, ki so po svojih naravnih danostih primerna za trajne nasade (sadovnjaki, vinogradi, hmeljišča, oljčni nasadi ipd.), in tista, ki so zaradi izjemnih lastnosti in lege najprimernejša za vrtnarsko proizvodnjo. Poleg tega pa med

najboljša zemljišča zakon uvršča tudi zemljišča, ki so oblikovana (združena) v komplekse, in tista zemljišča, na katerih je delno otežena možnost rabe tal.

SPREMEMBA NAMENSKE RABE NAJBOLJŠIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Načeloma sprememba namenske rabe na najboljših kmetijskih ze-

PRAVNI NASVETI

mljiščih ni dovoljena. Pravilnik o kriterijih za načrtovanje prostorskih ureditev in posegov v prostor na najboljših kmetijskih zemljiščih zunaj območij naselij določa izjeme, ko so ti posegi dovoljeni.

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH JE V JAVNI OBRAVNAVI

V javni obravnavi je zakon, ki predstavlja jedro varovanja kmetijskih zemljišč. V želji zaščititi potencial kmetijskih zemljišč in pripomoči k prehranski varnosti so v predlogu predvidene številne novosti. S temi

Objekti, ki služijo kmetijski in gozdarski dejavnosti, sodijo med tiste, ki jih je možno graditi na kmetijskih zemljiščih.

spremembami se želi usmeriti gradnjo na območja nekmetijskih zemljišč, obstoječih stavb-

nih zemljišč in predvsem na degradirana območja. Velik podudarek je namenjen ohranja-

nju obstoječih obdelovalnih zemljišč, pa tudi ukrepom, ki bi spodbudili lastnike zdaj neobdelanih zemljišč k večji dejavnosti.

V kakšni obliki in kdaj bo spremenjeni Zakon o kmetijskih zemljiščih začel delovati v praksi, je težko napovedati. Za pravo uveljavitev vseh sprememb je tudi potreben sprejem številnih podzakonskih aktov. Tako je trenutno težko trditi, kdaj in kako kakovostno bo v okviru normativnega urejanja poskrbljeno za zadostno zaščito najboljših kmetijskih zemljišč.

»JANJA VIRANT

MEDNARODNA DEJAVNOST

KGZS svojim irskim kolegom predstavila slovensko kmetijstvo

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je v začetku septembra na svojem sedežu v Ljubljani gostila skupino irskih kmetov, ki so na strokovni ekskurziji po Sloveniji in Hrvaški. Kolegi z Irske so se zanimali predvsem za prirajo in predelavo mleka, saj so bili med prisotnimi večinoma kmetje, ki se ukvarjajo s prirajo in predelavo mleka. Predsednik KGZS Ciril Smrkolj jim je predstavil značilnosti slovenskega kmetijstva, pogoje priraje in predelave mleka ter težave, s katerimi se srečujejo kmetje.

»SAŠA HOČEVAR

KGZS o možnostih sodelovanja med Slovenijo in Hrvaško

Direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Igor Hrovatič se je v petek, 10. septembra, na povabilo hrvaške kmetijske zbornice udeležil odprtja tradicionalnega kmetijskega sejma v Gudovcu pri Bjelovarju na Hrvaškem. Hrvaška kmetijska zbornica je v okviru sejma organizirala predavanje z naslovom »Hrvaško kmetijstvo in Evropska unija«. Igor Hrovatič je predstavil slovensko kmetijstvo pred vstopom v EU in po njem. Predsednik hrvaške kmetijske zbornice Darko Grivičič, direktor hrvaške kmetijske svetovalne službe Ivan Katalinič in direktor KGZS Igor Hrovatič so med drugim spregovorili tudi o možnostih sodelovanja med državama na področju kmetijstva.

»URŠKA SENČAR

Srečanje z delegacijo iz Vojvodine

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj se je 10. septembra v Laškem srečal z delegacijo iz Vojvodine, ki se je predstavljala na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju. S podpredsednikom vlade Avtonomne pokrajine Vojvodine in pokrajinskim sekretarjem za gospodarstvo Ištvanom Pastorjem in direktorjem novosadskega sejma Goranom Vasićem so spregovorili o možnostih sodelovanja na področju živinoreje in o predstavitvi slovenskega kmetijstva na mednarodnem kmetijskem sejmu v Novem Sadu prihodnje leto.

»JERICA POTOČNIK

OBIŠČITE NAŠO SPLETNO STRAN:

WWW.KGZS.SI

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

Dodatne informacije dobite na telefonu: 01 513 07 18.

*Obvezna predhodna prijava na naslov: nada.gabrenja@lj.kgzs.si ali tel.: 01 256 57 92.

**Obvezna predhodna prijava na tel: 01 513 07 18.

Datum	Naslov	Vrsta	Lokacija	Ura	Število ur izobraževanja	Predavatelj(i)
1. 10. 2010	Dan krompirja	KOP – predavanje	DOM KULTURE Komenda, Zajčeva 23, Komenda	9.30	4	mag. Peter Dolničar in Metka Žerjav (Z)
2. 10. 2010	Demonstracijski prikaz apnenja	Ne velja za KOP – demonstracijski prikaz	Kmetija Goršič Bojan, Knežja lipa 1, Kočevje	11.00	4	Anton Zavodnik (N)
3. 10. 2010	Demonstracijski prikaz čiščenja zarasti	Ne velja za KOP – demonstracijski prikaz	Blagovica, v bližini parkirišča, Avtoprevoznišvo Cerar	9.30	5	Janko Debeljak (N) in Janez Dolšina (Z)
4. 10. 2010	Praktična uporaba spletnih strani na kmetijskih gospodarstvih Projekt v okviru občine Dobrova Polhov Gradec*	Ne velja za KOP – računalniški tečaj	Računalniška učilnica na KGZS – Zavod LJ, Celovška cesta 135, Ljubljana	9.00–13.00	4	Jasmina Slatner, Valentina Šajn, Anton Zavodnik in Nada Gabrenja (N)
5. 10. 2010	Obnavljalni tečaj varstva rastlin za izvajalce ukrepov	Ne velja za KOP – tečaj	Dobrunje, Zadrudni dom, Cesta II grupe odredov 43	9.00	3	Damjana Iljaš (N), Mojca Lovšin (N), Irena Šilc (N)
7. 10. 2010	Promocija mesa sonaravno rejnih živali (prireja, predelava, priprava – prikaz, registracija dopolnilne dejavnosti, trženje)	Ne velja za KOP – predavanje in demonstracijski prikaz	Gostilna pri Čebelici, Brdo pri Lukovici 8	10.00	5	Janez Koprivnikar, Jasmina Slatnar in Barbara Lapuh (N), Tomaž Vozelj (Z)
7. 10. 2010	Obnavljalni tečaj varstva rastlin za izvajalce ukrepov	Ne velja za KOP – tečaj	Kulturni dom Vodice, Kopitarjev trg 1, Vodice	9.00	3	Damjana Iljaš, Mojca Lovšin in Irena Šilc (N)
12. 10. 2010	Obnavljalni tečaj varstva rastlin za izvajalce ukrepov	Ne velja za KOP – tečaj	Dvorana gasilskega društva Vrbljene, Vrbljene 57, lg	9.00	3	Damjana Iljaš, Mojca Lovšin in Irena Šilc (N)
12. 10. 2010	Praktična uporaba spletnih strani na kmetijskih gospodarstvih Projekt v okviru občine Dobrova Polhov Gradec*	Ne velja za KOP – računalniški tečaj	Računalniška učilnica na KGZS – Zavod LJ, Celovška cesta 135, Ljubljana	9.00–13.00	4	Jasmina Slatner, Valentina Šajn, Anton Zavodnik in Nada Gabrenja (N)
14. 10. 2010	Obnavljalni tečaj varstva rastlin za izvajalce ukrepov	Ne velja za KOP – tečaj	Litija, Občinska stavba, velika sejna dvorana	9.00	3	Damjana Iljaš, Mojca Lovšin in Irena Šilc (N)
20. 10. 2010	Praktična uporaba spletnih strani na kmetijskih gospodarstvih Projekt v okviru občine Dobrova Polhov Gradec*	Ne velja za KOP – računalniški tečaj	Računalniška učilnica na KGZS – Zavod LJ, Celovška cesta 135, Ljubljana	9.00–13.00	4	Jasmina Slatner, Valentina Šajn, Anton Zavodnik in Nada Gabrenja (N)
23. 10. 2010	5. Zasavski ekološki sejem - sejemski dan	Ne velja za KOP – prireditev	Pred upravno stavbo EVJ-Elektroprom, Loke pri Zagorju 22, Kisovec	9.00–13.00	4	Organizatorji: ZEKZZ in EVJ (Z), KGZS Zavod LJ (N)
26.–28. 10. 2010	Osnovni tečaj varstva rastlin za izvajalce ukrepov	Ne velja za KOP – tečaj	KZ Dobrunje, Cesta II. Grupe odr. 43	13.00	18	Damjana Iljaš, Ana Ogorelec, Alenka Caf, Vesna Velikonja in Anton Zavodnik (N)
28.–29. 10. 2010	Predelava sadja**	Ne velja za KOP – tečaj in delavnica	Turistična kmetija TOME, Cesta Andreja Bitenca 144, LJ - Podutik	9.00	14	Barbara Lapuh, Janja Žagar, Janez Očepek, Milka Mele Petrič in Sonja Zidar Urbanija (N)
29. 10. 2010	Obnavljalni tečaj varstva rastlin za izvajalce ukrepov	Ne velja za KOP – tečaj	KZ Dobrunje, Cesta II. Grupe odr. 43	9.00	3	Damjana Iljaš, Mojca Lovšin in Irena Šilc (N)
3. 11. 2010	Praktična uporaba spletnih strani na kmetijskih gospodarstvih Projekt v okviru občine Dobrova Polhov Gradec*	Ne velja za KOP – računalniški tečaj	Računalniška učilnica na KGZS – Zavod LJ, Celovška cesta 135, Ljubljana	9.00–13.00	4	Jasmina Slatnar, Valentina Šajn, Anton Zavodnik in Nada Gabrenja (N)

Vabimo vas

NA EVROPSKO KONFERENCO REJCEV GOVEDI RJAVE PASME

in državno razstavo
od 14. do 16. oktobra 2010, ki bo
na kmetijski šoli Grm

Vsebine konference:

- Konkurenčnost rjave pasme in njena vloga v večnamenskem kmetijstvu
- Genetika in selekcija
- Predstavitve stanja rjave pasme na nacionalni ravni in predstavitve uspešnih rejcev

Razstava:

Petek, 15. oktober: 14.00–20.00 Dognal živali

Sobota, 16. oktober: 9.00–15.00 Državna razstava govedu rjave pasme z mednarodno udeležbo

Organizator konference je Zveza rejcev govedu rjave pasme Slovenije (Hacquetova 17, 1000 Ljubljana; tel.: (0)1 280 52 62; faks: (0)1 280 52 55; e-pošta: mija.sadar@kis.si). Natančen program in več informacij dobite na spletni strani: <http://rjavo.govedo.si>.

Rejce, strokovnjake in ostalo zainteresirano javnost vabimo, da se v čim večjem številu udeležite konference!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Vabilo

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Zveza slovenske podeželske mladine prirejata že 4. izbor IMK (inovativni/a mladi/a kmet/ica), ki bo letos, po zaslugi lanskoletne zmagovalke Andreje Jagodic, potekal v dvorani kulturnega doma v Naklem v soboto, 23. oktobra 2010, s pričetkom ob 17. uri.

S tekmovanjem želimo spodbuditi mlade lastnike ali nosilce kmetijskih gospodarstev k uveljavljanju naprednih zamisli in sprememb za izboljšanje ekonomskega položaja na lastnem gospodarstvu. Ponosni smo na to, da imamo tudi na področju kmetijstva uspešne gazele in tem želimo dati tudi ustrezno priznanje. Želimo si, da bi tudi vi dali svoj prispevek k promociji pozitivnih praks v kmetijstvu, zato vas v ljudo vabimo, da se nam pridružite na svečani podelitvi naziva IMK in zmagovalcu osebno čestitate.

DNEVI KMETIJSTVA SLOVENSKE ISTRE
GIORNATE DELL'AGRICOLTURA DELL'ISTRIA SLOVENA

KOPER, 9.-10. OKTOBER 2010

CAPODISTRIA, 9 - 10 OTTOBRE

UKMARJEV TRG (POMOL)

PIAZZA ANTON UKMAR (MOLO)

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTADI CAPODISTRIA

VABILO
na prireditve

DNEVI KMETIJSTVA SLOVENSKE ISTRE KOPER, 9. in 10. oktober 2010

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, Kmetijska svetovalna služba Koper in Mestna občina Koper vabijo na prireditve »DNEVI KMETIJSTVA SLOVENSKE ISTRE«. Osrednja tema letošnje prireditve, šeste zapovrstjo, je morsko ribištvo.

**Prireditve se bo odvijala v KOPRU v soboto in nedeljo,
9. in 10. oktobra,
na pomolu – Ukmarjev trg.**

Za prireditve bo postavljen šotor: predstavile se bodo kmetije, ribiči, pridelovalci, razna društva, združenja, ustanove in podjetja, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in ribištvo. Kmetije in ribiči bodo ponudili svoje izdelke v pokušno in prodajo, osrednja razstava in spremljajoči kulturni program pa bo povezan z morjem, ribami in solinami.

Vabimo vas, da se nam pridružite in preživite lep ter zanimiv konec tedna v Kopru.

JESENSKI SEJEM V KOMENDI VABI

Konjeniški klub Komenda, Občina Komenda in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije vabijo na ogled jesenskega sejma kmetijske, gozdarske in gradbene mehanizacije v Komendi od petka, 1. oktobra, do nedelje, 3. oktobra, vsak dan do 19. ure.

Vstopnine in parkirnine ni! V času sejma bo poskrbljeno za glasbeni program in gostinsko ponudbo.

V petek, 1. oktobra, KGZS, KGZS – Zavod Ljubljana in Kmetijsko inštitut Slovenije vabijo ob 9.30 na tradicionalna predavanja o krompirju v Domu kulture v Komendi na Zajčevi 23.

Teme letošnjih predavanj: Predstavitve novih sort in križancev krompirja KIS, Varstvo pred pleveli pri krompirju in Krompirjeva plesen in črna listna pegavost. Predavanja veljajo za SKOP/KOP. Urnik predavanj je dosegljiv na spletni strani www.kgzs.si.

Sejmi Ljubljana Trade Fair

7. – 10. oktober 2010

41. sejem Narava-zdravje

Pozdravimo jutri!

prehrana

ekodom

wellness in gibanje

okolje

odsluženi mobilnik = vstopnica

www.narava-zdravje.si

Medijski pokrovitelj:

Vabljeni na sedmo vseslovensko srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu

V nedeljo, 17. oktobra 2010, bo na Ponikvi in Slomu pri Šentjurju potekalo 7. vseslovensko srečanje kmetov k zavetniku slovenskih kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva Antonu Martinu Slomšku. Letošnje srečanje bo potekalo pod sloganom *Pridno delo naših rok blagoslovi, dobri Bog*. Pričelo se ob 12.00 s sveto mašo v župnijski cerkvi sv. Martina na Ponikvi. Ob 14.30 bo potekala svečana akademija pred rojstno hišo blaženega Antona Martina Slomška na Slomu.

Na snidenje na Ponikvi in Slomu!

Kontaktne številke za prijave:

OBMOČNA ENOTA KGZS	KONTAKTNA OSEBA	TELEFON	OPOMBE
Brežice	Matjaž Vojtkovszky	07 490 22 16 051 687 811	Prijava možna vsak dan od 8. do 11. ure.
Celje in Slovenj Gradec	Nada Kolenc	03 42 55 510	
Kočevje	Janko Debeljak	041 310 188	
Koper in Nova Gorica	Srečko Horvat (KP in NG) David Štok (KP) Franc Vodopivec (NG)	031 666 143 041 349 198 041 742 182	
Kranj	Mojca Demšar	04 2804 624	
Ljubljana	Elizabeta Tratnik	01 513 07 00	Prijave zbiramo do 8. 10. 2010.
Maribor	Anica Kirič	02 228 49 13	Prijave zbiramo do 12. 10. 2010.
Murska Sobota	Darinka Horvat	02 539 14 10	Prijave zbiramo do 8. 10. 2010.
Novo mesto	Katarina Omerzel	07 373 05 70	
Postojna	Majda Godina	05 720 04 30 051 683 364	
Ptuj	Srečko Kolar	02 749 36 40 041 343 886	

OZIMNA ŽITA

Bliža se jesen in z njo čas setve ozimnih žit. Sorte so naše bogastvo. Prepričani smo, da bodo naše novosti presegle vaša pričakovanja.

OZIMNA PŠENICA:

Sorti z najvišjo kakovostjo

ANTONIUS - srednje pozna resnica, odlične pekarske lastnosti

TACITUS - srednje zgodnja, nižja golica z velikim pridelkom, odlične pekarske lastnosti

Kompromis med pridelkom in kakovostjo

SOISSONS, ISENGRAIN, AUGUSTUS, SOISSANA, SW KADRILJ

MULAN - visoka zdrava slama, srednje pozna golica, za težja tla

Za doseganje najvišjih pridelkov

GUARNI, BASTIDE, ROSARIO

GARCIA - zgodnja nizka golica, za sušna območja, z velikim pridelkom zrnja

Več informacij o ozimnih žitih na www.semenarna.si, v rubriki **KATALOGI**.

SEMENARNA Ljubljana, d. d.,
Dolenjska c. 242, Ljubljana, Slovenija
T: (01) 475 92 00, www.semenarna.si

OZIMNI JEČMEN:

Dvovrstne sorte

BINGO, VICKY, VALENCIA, HANNELORE

Večvrstni sorti

MARCOREL, AMOROSA

RŽ:

DANKOWSKIE DIAMENT - nova dimenzija kakovosti zrnja in višine pridelka

TRITIKALA:

GRENADO - zelo nizka in stabilna rastlina

DODATNA PONUDBA:

BIO semena ozimnih žit:

pšenica, ječmen, rž, tritikala, pira

HIBRIDNI ozimnih žit:

pšenica, ječmen, rž

Zvestoba prinese darilo!
Nagrada za zveste uporabnike
Zvestim pridelovalcem, ki boste na svojih površinah posejali semena sort SEMENARNA Ljubljana, bomo podarili flisasto jopico, ki vas bo grela tudi v hladnih dneh. Natančnejša navodila o sodelovanju lahko dobite pri prodajalcu ali na spletni strani www.semenarna.si.

